VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Allied Printing Trades Union Labor Council Sudbury

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 105 — Vol. XLI vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Lauantaina, syysk. 6 p. — Saturday, Sept. 6, 1958

Canadan rautatieyhtiöt: Ei mitään palkankorotusta, rahtimaksuja lisää

Sovittelulautakunnan ehdotukseen suostumisen asemesta ne vaativat rahtimaksujen korottamista 20 prosenttisesti

Montreal. — Canadan rautatieyhtiöt, jotka ovat jo kaksi viikkoa vitkastelleet ja kieltäytyneet ilmoittamasta josko ne hyväksyvät tai hylkäävät sovittelulautakunnan enemmistön raportin 14 sentin tuntipalkankorotuksen antamiseksi rautateiden 130,000 ei-liikennetyöläiselle, ovat esittäneet liittohallituksen — transporttilautakunnalle vaatimuksen luvasta korottaa rahtimaksuja 20 prosentilla. Näinollen yhtiöt vaativat etukäteen tulojensa lisäämistä palkankorotuksesta johtunevien lisämenojen korvaamiseksi.

Rautatieyhtiöiden vaatima rahtihintain korotus tuottaisi niille $60,000,000 lisätulot vuosittain. Sovittelulautakunnan enemmistön ehdotus aiheuttaisi rautatieyhtiöille lisämenoja $38,000,000 vuosittain.

Rautatieläisten uniot syyttävät yhtiöitä jarruttamisesta ja ovat ryhtyneet valmisteluihin lakkoäänestyksen toimittamiseksi kautta maan.

Rautatieyhtiöiden rahtimaksujen korotusvaatimuksen käsittely kestänee vähintäin kahdeksan viikkoa. Unioiden lakkoäänestyksen toimittaminen voi kestää jokseenkin saman ajan, jonka jälkeen määrättänee lakon alkamispäivä, jos sellainen on tarpeellinen.

Unioiden taholta hyväksyttiin sovittelulautakunnan enemmistön ehdotus jo yli kaksi viikkoa sitten vaikka joidenkin unioiden taholta ilmaistiinkin tyytymättömyyttä sen johdosta. Uniot ilmoittivat kuitenkin hyväksyvänsä ehdotuksen rauhan säilyttämiseksi teollisuudessa.

Rautatieyhtiöiden toimenpide, joka otettanee käsiteltäväksi transporttilautakunnassa 8—10 päivän kuluessa, on tavallisuudesta poikkeava siinä, että nyt rautatiet haluavat rahtimaksujen korotusta ennen palkankorotuksien myöntämistä. Aikaisemmin ne ovat tyytyneet rahtimaksujen korotusvaatimuksiin palkankorotuksien myöntämisen jälkeen.

"Meidän on oltava vakuutettuja lisätuloista ennen kuin me voimme harkita suostumisen mahdollisuutta", sanoi Canadian National-rautatieyhtiön presidentti Gordon.

"Toisin sanoen", lisäsi CPRn presidentti Crump, "molemmat on kytkettävä yhteen. Jos palkkamenot lisääntyvät, niin rahtimaksuja on korotettava automaattisesti."

Kirjeessään liittohallituksen työministeri Starrille molempien rautatieyhtiöiden presidentit sanoivat, että jos heidän pyyntöönsä suuremmista tuloista suostutaan, niin he voivat tarkistaa sovittelulautakunnan ehdotusta "jossain määrin erilaisessa valossa."

Kun häneltä kysyttiin mitä tällä tarkoitettiin, Gordon vastasi: "Sitten kutsumme uniot luoksemme ja silloin meillä on niin vähemmistön raportti kuin enemmistön ehdotuskin ja käytämme niitä perustana palkkasopimukseen saapumiseksi."

Unioiden taholta niiden neuvottelijajoukon johtaja Frank Hall antoi lausunnon:

"Sovintolautakunnan raportissa ei mainita mitään työläisille annettavien myönnytyksien riippuvuudesta rahtimaksujen korotuksesta. Rautatieyhtiöt yrittävät välttää vastuuvelvollisuuttaan tilanteeseen nähden eivätkä ne anna sovittelulautakunnan pyytämää panostaan rauhan säilyttämiseksi teollisuudessa."

Enemmistön raportin allekirjoittivat lautakunnan puheenjohtaja tuomari H. F. Thomson Reginasta ja unioiden edustaja David Lewis Torontosta. Yhtiöiden edustaja Philip Vineberg hylkäsi kaikki palkankorotusehdotukset tällä kertaa.

Lautakunnan ehdottama 14 sentin tuntipalkankorotus korottaisi ei liikennetyöläisten keskimääräisen palkan $1.77:iin tunnissa $1.63:sta. Uniot aikaisemmin vaativat 35 sentin tuntipalkankorotusta.

Tokio. — Noin kymmenen ihmisen pelätään menettäneen henkensä ja 17:n saaneen vammoja pyörremyrskyn raivotessa maanantai-iltana Japanin länsiosissa. Tuhatkunta rakennusta joutui veden valtaan tai kärsi pahoja vaurioita.

Elonkorjuu Canadan lännellä viivästynyt sateiden takia

Ottawa. — Sateet ovat viime päivinä hidastuttaneet elonkorjuuta Canadan aavikkomaakunnissa, mutta siitä huolimatta edistyminen yleisesti on ollut hyvä, sato kohtalaisen hyvä ja laatu "erittäin tyydyttävä", sanottiin liittovaltion tilastotoimiston viimeksijulkaisemassa raportissa satotiedoituksista.

Kuitenkin vielä tarvittaisiin lämmintä ja kuivaa säätä elonkorjuun kunnollisesti loppuun suorittamiseksi. Muussa tapauksessa puimaton vilja kärsisi jossain määrin, ilmoittaa tilastotoimisto.

Ontariossa kevätviljasato on ollut harvinaisen hyvä. Elonkorjuu edistyy Quebecissa. Atlantin rannikon maakunnissa ovat laidunmaat hyvässä kunnossa äskeisten sateiden jälkeen. Viljakylvöt yleensä ovat kypsymässä. British Columbian heinäsato on harvinaisen hyvä. Kaikki sadot ovat kolmisen viikkoa tavallista aikaa edellä.

Kiinalle oikeutettu paikkansa, sanoo Britannian TUC

Lontoo. — Britannian voimakas ammattiyhdistysliike — Trades Union Congress — esitti torstaina vaatimuksen, että Kiinan Kansantasavallalle pitäisi antaa sille laillisesti kuuluva paikka YK:n Turvallisuusneuvostossa.

Yli kahdeksaa miljoonaa brittiläistä työläistä edustava ammattiyhdistysliike varoitti samalla, että nyt vallitsee maailmansodan vaara sen vuoksi kun yritetään ylläpitää Formosan saarella Chiang Kai-shekin "taruhallitusta".

Huonekalutyöläisten union kansallinen puhemies, J. R. Shanley korosti puheenvuorossaan, että meidän täytyy ryhtyä tässä maassa toimielessä taisteluun, jotta saisimme Turvallisuusneuvostoon todellisen Kiinan edustajan".

Trades Union Congressin kansainvälisen komitean puheenjohtaja sir Alfred Roberts sanoi, että yllämainittu komitea toivoo Kiinan saavan oikeudenmukaisen paikkansa YK:ssa, ja että Kiinan rannikkosaarien selkkaus ei johtaisi uuteen sotaan. Samalla hän sanoi, että TUC:n yleisneuvosto tulee tekemään kaikkensa näiden tavoitteiden hyväksi.

Taxihintojen korotus myönnetty Torontossa

Toronto. — Metron lisenssikomissio on myöntänyt Toronton taxiautoliikkeille 10 sentin korotuksen taximaksun perushintaan, korotusta tuntivuokraan ja oikeuden periä enemmän matkatavaroiden kuljetuksesta.

Syyskuun 1 päivästä lähtien taxiautot voivat periä 40 sentti ensimmäiseltä mailin kolmannelta osalta nykyisen 30 sentin asemesta, tuntivuokra kohoaa $4:iin $3:sta ja arkkujen kuljetuksesta (kaikista tavallisia matkalaukkuja suuremmista) voivat taxiajurit periä 50 senttiä kappaleelta entisen 20 sentin asemesta.

Komission myöntämiä korotuksia oli ehdottanut hiljattain järjestetyn Community Taxi Leaguen lakimies R. Norman Meakes, joka ennen lakimieheksi ryhtymistään oli myös taxiajuri. Hän sanoi, että autojen vakuutuskustannukset, gasoliinin hinta, huolto ja kaikki olivat nousseet suuresti viime seitsemän vuoden kuluessa, joka aika on kulunut viimeisen taxihintojen korotuksesta. "Yksistään taxilupien hinta on noussut viisikertaisesti — $10:sta $50:iin."

Marokko Arabiliittoon

Rabat, Marokko. — Marokon hallitusta lähellä olevista piireistä on ilmoitettu, että tästä maasta tulee piakkoin Arabiliiton yhdeksäs jäsen.

USAn rauhanomaiset a-räjähdysaikeet vain verhona jatkuvalle asekokeilulle

Neuvosoliiton tiedemies syytti Geneven konferenssissa, että siten myös vain lisättäisiin radioaktiivisuutta

Geneve. — Maailman tiedemiesten konferenssissa täällä atomivoiman rauhanomaiseen käyttöön sovelluttamiseksi Neuvostoliiton edustajiston johtaja tri V. S. Emelyanov syytti, että Yhdysvaltain aikomus käyttää atomiräjähdyksiä satamien kaivamiseksi ja maan uumenissa olevien öljyreservien vapauttamiseksi on vain verhottu yritys jatkaa atomi- ja vetyaseiden kokeilua.

Neuvostoliittolainen tiedemies teki syytöksensä kun konferenssissa keskusteltiin mahdollisuuksista käyttää atomi- ja vetyräjähdyksiä väitettyihin rauhanomaisiin tarkoituksiin.

Yhdysvaltain taholta on ilmaistu aikomus käyttää atomi- ja vetyräjähdyksiä Alaskassa parin sataman syventämiseksi ja Alaskan alueen öljytuotantomahdollisuuksien tutkimiseksi.

Tri Emelyanovin puheenjohdolla pidetyn konferenssin istunnon jälkeen sanomalehtimiehet tiedustelivat tohtorilta jos Neuvostoliitolla on mitään suunnitelmaa käyttää atomi- tai ydinräjähdyksiä samanlaisiin tarkoituksiin. Tri Emelyanov vastasi, että Neuvostoliitolla ei ole mitään aikeita käyttää näitä mainittuihin tarkoituksiin. Hän ilmaisi syvällistä arvosteluaan Yhdysvaltain motiiveihin nähden.

Hän selosti sanomalehtimiehille kuinka atomiräjähdykset tällä kertaa eivät palvelisi mitään käytännöllistä vaan mieluummin kin poliittista päämäärää.

Tri Emelyanov huomioi, että jotkut henkilöt Yhdysvalloissa havaitsevat "varsin vaikeaksi oikeuttaa" jatkuvat ydinasekokeilut ja ydinaseistuksen maailman mielipiteen ollessa atomiasekokeilun kiellon kannalla. Siitä syystä, sanoi hän, uudet suunnitelmat kokeilujen jatkamiseksi ilmenevät rauhanomaisen ja teollisuustarkoituksen verhon suojissa.

Tri Emelyanov huomioi myös, että kun Yhdysvaltain atomienergiakomission jäsen tri Libby todisti senaatin aseriisuntavaliokunnan edessä viime kevään, niin hän oli vihjannut, että ihmiskunta menettäisi potensiaalisesti suuren hyödyn jos ydinas kokeilukiellon yhteydessä kiellettäisiin atomiräjähdyksien käyttö rauhanomaisiin tarkoituksiin.

Tri Emelyanov sanoi, että tri Libbyn ehdotettu poikkeus "näyttää olevan perusta työlle löytää keino näiden kokeilujen ja kamiseksi."

Sen lisäksi, että hän esitti väitöksen ä kaikkien atomiräjähdyksien lopettamisen puolesta, tri Emelyanov myös syytti Yhdysvaltoja teknillisin perustein. Hän ei hyväksynyt Yhdysvaltain tiedemiesten väitettä, että olisi mahdollista estää radioaktiivisuuden leviäminen rauhanomaisiin tarkoituksiin käytetystä atomiräjähdyksistä.

Ontariossa jatketaan röntgensädekuvausta

Terveysministeriö ilmoittaa, että kuvaus ei aiheuta ihmisessä varallista radioaktiivisuutta

Toronto. — Ontarion terveysministeri jatkaa edelleenkin joukkomitassa rintakuvien ottamista röntgensäteiden avulla, ilmoitti maakunnan terveysministeri Phillips viime keskiviikkona.

Päätös röntgensädekuvien edelleen ottamisesta tuberkuloositartunnan havaitsemiseksi tehtiin siitä huolimatta, että joillakin tahoilla on ilmaistu huolestuneisuutta näiden säteiden mahdollisesta liiallisesta radioaktiivisuusvaikutuksesta.

Tri Phillips sanoi, että laajan ja tarkan tutkimuksen jälkeen hänen ministeriönsä on tullut siihen tulokseen, että rintakuvaus röntgensäteiden avulla ei aiheuta mitään vahingollista vaikutusta yksilöissä kun vaan huolehditaan kunnollisen tekniikan noudattamisesta kuvien ottamisen yhteydessä. Hän sanoi, että ministeriön viranomaiset ovat vakuutettuja, jotta kaikki pienet röntgensädekoneet, joita käytetään kautta maakunnan tähän tarkoitukseen, on varustettu siten, että ne eivät aiheuta liiallista radioaktiivisuutta.

"Jokaisen kuvatun yksilön saama radioaktiivisuus on äärettömän pientä", sanoi tri Phillips.

Samanaikaisesti, sanoi ministeri, terveysministeriö tulee jatkamaan tutkimustaan ihokokeen käytännöllisyydestä joukkomittaisen röntgenkuvauksen yhteydessä. Näitä kokeita suoritetaan joissakin kaupungeissa.

Tutkimuksen tarkoituksena on saada selville kuinka paljon tuberkuloosia ilmence väestön keskuudessa valituilla alueilla ja jos ihmiset yleensä ovat valmiita kannattamaan tätä menetelmää mieluummin kuin röntgenkuvausta yksinään.

Ministeri lisäsi, että kuluu vähintäin vuosi ennenkuin on saatu kylliksi tietoja, joiden perusteella voitaisiin päättää yhteisten menetelmien hyödyllisyydestä. Vasta ensi vuoden syyskuussa voidaan päättää tästä asiasta.

RAFlle ampua kuoliaaksi määräys Kyproksen saarella

Nicosia. — Torstaina kerrottiin, että Britannia on antanut "ampua kuoliaaksi" määräyksen Kyproksella oleville ilmavoimiensa (RAF) jäsenille. Hetikohtaisesti ei ollut selvää, onko samanlaiset määräykset annettu sotilaille ja merisotilaille.

Hyvin tietoiset piirit selittävät, että Kyproksella olevien brittiläisten ilmavoimien päällystön ankarin toimintaohje, "suojelu pyssymiehiä vastaan" ohjaa Britannian ilmavoimien jäsenet "pitämään silmänsä auki... olemaan ampumavalmiina heti... ja ampumaan kuoliaaksi".

Erikoisesti ajureita kehoitetaan pitämään aseita aina käsissään.

Ilmavoimien kaikkia jäseniä kehoitetaan olemaan erittäin varovaisia kulmauksissa, oviaukoissa ja kujilla, missä paikoissa he voivat joutua väijytyksen uhreiksi. Aikaisemmin tällä viikolla eräs brittiläinen sotilas ja myös ilmavoimien jäsen ammuttiin kuoliaaksi.

VIIME TIEDOT

Pariisi. — Ranskan pääministeri de Gaulle teki julkiseksi ehdottamansa uuden perustuslain eilen (torstaina) Tasavallan torilla, johon julistusta kuulemaan pääsi vain ne ihmiset joita oli kutsuttu. Tälle valikoidulle joukolle de Gaulle teki vetoomuksensa kehoittaen sitä kannattamaan syyskuun 28 päivänä pidettävässä kansanäänestyksessä tätä uutta perustuslakia, joka antaisi hallitukselle ja hänelle itselleen paljon suuremmat valtuudet. Torin ulkopuolella pidettiin lukuisia mielenosoituksia.

Lontoo. — Britannian ilmavoimien marsalkka sir John Slessor varoitti länsimaita torstaina sanoen, että niiden ei tulisi sekaantua Kiinan saarien omistuskiistaan, sillä se voisi johtaa suurempaan sotaan. "Meidän ei suinkaan tulisi sallia arvovaltamme ja mahdollisen suuremman sodan riippua yrityksestä puolustaa sellaista, jota on mahdoton puolustaa", sanoi hän.

Toronto. — Ontarion oluenjakelutyöläisten lakko jatkuu edelleen. Samoin jatketaan neuvotteluja Ontarion työministeri Daleyn välityksellä, mutta tähän mennessä ne eivät ole tuottaneet mitään tuloksia. Työministerin asiaan sekaantumisesta huolimatta pääministeri Frost on sanonut, että hänen hallituksensa ei syvällisemmin sekaannu asiaan jos siihen nikaansaatu sopimus merkitsisi oluen hinnan korotusta.

Rotusyrjintäkiihoitus johti mellakointiin Britanniassa

Britannian yleinen mielipide ja ammattiyhdistykset vaativat viranomaisten toimenpiteitä asiassa

Lontoo. — Hallitus on virallisesti ilmoittanut, että "äärimmäistä tinkimättömyyttä" tullaan noudattamaan rotumellakoiden estämiseksi Lontoossa ja Nottinghamissa.

Ilmoitus annettiin numero 10:stä Downing-kadulta sen jälkeen kun pääministeri MMacmillan oli neuvotellut sisäasiainministeri Butlerin kanssa tapahtuneiden rotumellakoiden johdosta.

Keskiviikkona näitä fastististen rotusyrjintää kannattavien ainesten kiihoittamien mellakoiden aikana tapahtui ensimmäistä kertaa väkivaltaisuuksia päivän aikana. Nuoret huligaanit heittelivät maitopulloja ja kiviä neekerien asumien talojen ikkunoiden läpi Harlesdenin ja Willesdenin alueilla.

Juuri vähää ennen hallituksen ilmoitusta Britannian kansojenyhteisön yhden vallan, Ghanan, komissioneri Lontoossa protesteerasi Ghanan kansalaisten sekaannuttamista rotumellakoihin.

Hallituksen lausunnossa sanottiin, että salattujen aseiden hallussapitoon nähden tullan tarkasti valvomaan lakia.

Lausunnossa myös paljastettiin, että hallitus on jo aikoja suunnitellut siirtolaisuuden rajoittamista Britannian kansojenyhteisön maista ja Britannian alusmaista. Tätä puoleta asiasta edelleenkin harkitaan, sanotaan hallituksen tiedonannossa, mutta ilmaistaan samalla epäilystä, että olisiko sellainen pitkän tähtäimen päätös oikeutettu ilman vakavaa ja tyhjentävää harkintaa.

Tätä lausuntoa on pidetty täällä vihjauksena, että jos rotumellakat edelleen jatkuvat, niin hallituksen on harkittava neekeriväestön siirtolaisuuden rajoittamista.

Labour-puolueen johtaja Hugh Gaitskell antoi julkisuuteen erillisen lausuntonsa, jossa tuomittiin "mellakointi ja huliganismi"-ja kehoitettiin yleistä mielipidettä kannattamaan viranomaisia toimenpiteissään "tuomittavaa katuväkivaltaisuutta vastaan."

Ghanan puhemies E. O. Asafu-Adjaye sanoi uskovansa, että mellakoinnin lopettamiseksi tarvitaan hallituksen välitöntä julistusta.

"Yhdessä toisten Lontoossa sijaitsevien Afrikan ja Aasian maiden hallituksien toimistojen kanssa", lisäsi puhemies, "me seuraamme tilannetta erittäin tarkasti."

Eilen oli jälleen oikeudessa useita valkoihoisia nuorukaisia, joista joitakin määrättiin niinkin pitkäksi aikaa kuin kuukaudeksi vankeuteen rotumellakoihin osallistumisesta.

Kaikkialla Britaniassa on pahoiteltu sitä, että tällaisia rotumellakoita tapahtuu.

Eräs liberaalipuolueen puhemies valitti "onnettomia ja paheksuttavia väkivaltaisuuksia" ja ennusti, että hänen puolueensa antaa lausunnon niiden johdosta myöhemmin tämän kuukauden kuluessa pidettävästä vuosikokouksestaan.

Bournemouthissa koolla oleva Ammattiyhdistyksien Kongressi on ilmoittanut, että se antaa lausunnon mellakoinnin johdosta ja ammattiyhdistyksien kannasta niihin nähden tämän viikon kuluessa.

Konttorityöläisten ammattiyhdistyksen johtaja Peter Morris sanoi, että Ammattiyhdistyksien Kongressi on aina kammonut kaikkea rotusyrjintää, mutta "nyt on sama ongelma aivan omalla kynnyksellämme."

Ammattiyhdistyksien, sanoi hän, on "taisteltava kaikkea ennakkoluuloisuutta vastaan missä tahansa ja milloin tahansa sitä ilmeneekään." Samoin on hänen mielestään autettava neekereitä sulautumaan väestöön kokonaisuudessaan ja autettava myös valkoihoisia naapureita suhtautumaan heihin.

Tehdessään maininnan sir Oswald Mosleyn johtaman fasistimielisen järjestön osuudesta mellakointiin mr. Morris sanoi, että Ammattiyhdistyksen Kongressi odottaa poliisien paljastavan tämän järjestön toiminnan ja ryhtyvän toimenpiteisiin sen johdosta "päättäväisin keinoin."

— — —

Kingston, Jamaika. — Useat niistä 254 jamaikalaisesta siirtolaisesta, jotka palasivat Britanniasta tiistai-iltana, sanoivat, että he tulivat takaisin siksi, että joissakin yhdyskunnissa Britanniassa osoitettiin vihamielisyyttä neekeriväestöä kohtaan.

Leroy Haynes, joka on asunut Englannissa 10 vuotta, sanoi, että hän ei pitänyt kohtelusta häntä kohtaan eikä asunto- ja työsuhteista. Ainoa syy miksi hän ei ollut palannut aikaisemmin oli se, että hänellä ei ollut kylliksi rahaa matkaa varten, sanoi hän.

Eräs toinen palaava siirtolainen kuvasi Englantia "orjamaana."

Yhdysvallat jatkaa Kiinan uhkailemista

USAn 7. laivasto laittomasti Kiinan Kansantasavallan vesillä, sanoo Kiina

Newport, R. I. — Yhdysvaltain presidentti Eisenhowerin ja valtiosihteeri Dullesin neuvotteluista täällä eilen oli tuloksena se, että Yhdysvaltain taholta virallisesti uhkailtiin Kiinan Kansantasavaltaa ja sanottiin että Yhdysvallat ei tule epäröimään määrätessään asevoimansa toimintaan siinä tapauksessa jos Kiinan Kansantasavalta toteuttaa aikomuksensa ottaa haltuunsa sille oikeutetusti kuuluvat rannikkonsa läheisyydessä olevat saaret ja Formosan.

Presidentin ja valtiosihteerin keskusteluista annettu lausunto meni pitemmälle kuin mikään tähänastinen uhkailu Yhdysvaltain taholta.

Lausunnossa vihjailtiin, että Yhdysvallat olisi valmis ehkä Kiinan mannermaan pommittamiseen siinä tapauksessa jos se katsoo sellaisen tarpeelliseksi.

Sen jälkeen kun valtiosihteeri Dulles oli lukenut lausuntonsa televisiokamerain, radiomikrofonien ja noin 70 sanomalehtikirjeenvaihtajan edessä, eräs lausuntoa laatimassa ollut viranomainen vastasi sanomalehtimiesten tiedusteluihin. Kun tältä viranomaiselta kysyttiin olisiko mannermaan pommitus osa Formosan puolustuksesta, niin hän vastasi, että sellainen toimenpide voisi muodostua osaksi siitä jos mannermaalla sijaitsevilta lentokentiltä hyökättäisiin ja uhattaisiin Formosaa.

Hong Kong. — Kiinan Kansantasavalta ulotti eilen aluevesirajansa 12 meripeninkulman päähän "kaikista Kiinan Kansantasavallan alueista" ja ilmoitti, että näihin alueisiin kuuluu Formosa.

Pekingin radion antamassa virallisessa hallituksen lausunnossa sanottiin, että Chiang Kai-shekin joukkojen hallussa oleva Formosa sekä Quemoyn, Matsun, Tatanin, Erhtanin ja Tungtingin saaret kuuluvat Kiinan Kansantasavallan alueisiin, joista 12 meripeninkulman raja mitataan.

Lausunnossa sanottiin: "Kiinalla on oikeus ottaa jälleen haltuunsa nämä alueet sopivin keinoin sopivalla hetkellä. Tämä on Kiinan sisäinen asia, johon minkään ulkovallan sekaantumista ei sallita."

Kiinan Kansantasavallan päätös asetta nyt Yhdysvaltain Formosan salmessa patrullissa olevan 7. laivaston siihen asemaan, että se on laittomasti Kiinan Kansantasavallan aluevesillä.

Brittiläiset troolarit valmiita luopumaan

Britannian laivasto kyllä kannattaa aluevesikiistan edelleen jatkamista, mutta kalastajat hyvää sopua

Reykjavik. — Eräs Britannian täkäläisen lähetystön viranomainen sanoi keskiviikkona käsittävänsä, että brittiläiset troolarit ja Britannian laivaston fregatit voivat lähteä Islannin vesiltä piakkoin.

Islannin sanomalehdissä on julkaistu tiedoituksia, joissa sanotaan brittiläisten kalastajain päättäneen luopua ja kyllästyneen kalastamiseen Islannin vesistöillä.

Islannin rannikkovartioston puhemies sanoi:

"Britannian laivaston merimiehet ja upseerit ovat huvitettuja olostaan vesillämme, mutta troolarien kapteenit alkavat olla huolissaan.

"Nämä kapteenit tietävät, että jonain päivänä heidän on mahdollisesti etsittävä suojaa satamistamme ja silloin turvaa etsivät, jos he ovat rikkoneet lakiamme, vangitaan."

Hän sanoi, että Islanti valmistautuu nostamaan syytteet jokaista 12 mailin rajan sisäpuolella kalastanutta troolaria vastaan ja sitä varten kerätään valokuvatodisteita.

(Jatkuu 4:llä sivulla)

Ruohonleikkuukone singosi langanpätkän; nuori lapsi kuoli

Evanston, Ill. — Hurjasti pyörivän ruohonleikkuukoneen katkaisijansiipi osui kupariseen langanpätkään, joka sinkosi sieltä 4 vuoden ikäisen Timothy Forkinsin otsaan tunkeutuen hänen aivoihinsa. Lapsi kuoli verenvuotoon ja -myrkytykseen.

Lapsi oli Jeikkinyt nurmikolla isänsä leikatessa ruohoa kun kahdeksan tuuman mittainen langanpätkä oli osunut leikkuukoneen teräänn.

Ontario suunnittelee virhepisterekisteriä autoilijoille

Toronto. — Ontarion hallituksen toimesta on toimitettu laaja tutkimus Yhdysvaltain, Manitoban ja Nova Sotian autoilijain käyttäytymistä koskeviin virhepisterekisteireihin. Asian tutkiminen on osoittanut menetelmän olevan siinä määrin hyödyllisen ja sopivan, että Ontarion hallitus on päättänyt saattaa samanlaisen systeemin voimaan maakunnassa.

Ontarion moottoriajoneuvojen rekisteeraaja A. G. MacNab ja apulaistransporttiministeri Donald Collins ilmoittivat toimenpiteestä keskiviikkona täällä pidetyssä maantieturvallisuusverstaiden konferenssissa.

Mr. Collin sanoi, että systeemi on tarkoitettu suojelemaan turvallisesti käyttäytyviä autoilijoita kroonillisilta maantieliikennelain ja rikoslain rikkojilta.

Mr. MacNab ilmoitti, että nyt jo on hahmoteltu virhepistesysteemin yksityiskohtia, mutta ne kaipaavat vielä enempää harkintaa.

Hän kertoi ehdotetun systeemin toimivan siten, että lain rikkomuksiin syyllistyneiden nimien kohdalle merkittäisiin kustakin rikkomuksesta erinäiset virhepistemäärät, riippuen pisteiden luku rikkomuksen vakavuudesta.

Kun rekisteriin on kerääntynyt kuusi pistettä asianomaisen nimen kohdalle, niin hänelle lähetettäisiin varoitus. Kun hän vastaan olisi kerääntynyt 9 pistettä, hänet kutsuttaisiin kuulusteltavaksi, josta tuloksena voisi olla joko ehdonalainen ajolupakirjan hallussapito tai sen eväämінen. Pakollinen lupakirjan kieltäminen autoilijalta tapahtuisi 12 pisteen kerääntymisen jälkeen.

Mr. MacNab selosti, että sellaiset lainrikkomukset kuin rikollinen huolimattomuus, miestappo moottoriajoneuvon välityksellä, ajaminen humalaisena tai väkijuomien vaikuttamana, ajoluvan hankkiminen epärehellisin keinoin ja ajaminen ajoluvan ollessa kielletyn, merkitsisivät 12 virhepisteen kirjaamista virhepisterekisteriin ja automaattista ajoluvan kieltämistä.

Onnettomuuspaikan jättäminen maksaisi 9 pistettä, huolimaton ajo ja nopeusrajoituksien ylittäminen 30 maililla saattaisi ajurin nimen kohdalle viisi virhepistettä.

Kolmella pisteellä sakotettaisiin niitä ajureita, jotka ylittävät nopeusrajoituksen 10 maililla, kieltäytyvät antamasta tietä toisille, laiminlyövät velvollisuuden pysähtyä pysähdystaulun ja punaisten valojen mukaan ja niitä, jotka eivät ilmoita mitään auto-onnettomuudesta, jossa joku on voinut loukkaantua tai kuolla tai jossa omaisuusvahinko ylittää $100.

Kahdella virhepisteellä pääsisivät ne ajurit, jotka ylittävät nopeusrajoitukset 10 maililla tai vähemmällä tai syyllistyvät muihin liikennealan rikkomuksiin.

Mr. MacNab selosti, että rekisteri pidettäisiin jokaisen ajurin nimen kohdalta kahdeksi vuodeksi siitä päivästä lähtien kun ensimmäinen lain rikkomus on merkitty rekisteriin. Siis jokaisen lain rikkomuksista vapaan kahden vuoden ajan kuluttua olisi autoilijalla "puhtaat kirjat".

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 7.00	6 kk. 3.75	3 kk. 2.25
Yhdysvalloissa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.30	
Suomessa:	1 vk. 8.50	6 kk. 4.75	

Suolaa verihaavaan

Tavallisille canadalaisille jostakin käsittämättömästä syystä Canadan kansalliseen näyttelyyn raahataan sekä ohjelman esittäjiä että murheellisia juhlapuheiden pitäjiä Yhdysvaltain puolelta. "Kansalliseen" näyttelyymme ei mitenkään kelpaa oman maamme näyttelijät, laulajat, tanssijat — eikä puhujatkaan.

Yksi tällainen "kaukaa" tuotu vieras, Yhdysvaltain maataloussihteeri Ezra Taft Benson, jutteli Kansallisessa näyttelyssämme sanomalehtimiehille viime keskiviikkona jotakin sellaista, mikä on verrattavissa siihen jos hierotaan suolaa verihaavaan.

Canadassa on protestoitu voimakkaasti sen johdosta kun Yhdysvallat on dumpingiohjelmallaan valloittanut Canadan perinteellisiä maatalousmarkkinoita. "Lahjoittamalla" maataloustuotteita, erikoisesti vehnää tarvitseville maille sillä ehdolla, että he tekevät varsinaiset vehnäostoksensa Yhdysvalloista ja vain sieltä, Yhdysvallat on valloittanut meiltä paljon vanhoja maatalousmarkkinoita. Seurauksena on, että Canadan meijerituotteet, vehnä ja muut maatalous-tuotteet seisovat varastoissa myymättöminä.

Mutta sen sijaan, että olisi luvannut huomioida canadalaisten protestit tässä asiassa, Yhdysvaltain maataloussihteeri Benson sanoi nyt, että meidän tulisi muka kansakuntana olla kiitollisia siitä, että Yhdysvallat on sivuuttanut maatalous-tuotteemme jo monilta markkinoilta ja tulee edelleenkin nykyistä dumpingiohjelmaansa seuraten sivuuttamaan.

Mr. Benson ei yrittänytkään kieltää sitä, etteikö Yhdysvaltain dumpingiohjelma ole ollut turmiollinen Canadan maataloustuotannolle. Vaikenemalla kokonaan tästä puolesta hän asiallisesti myönsi, että Canadalla on tässä valittamisen aihetta.

Mutta "pitkän tähtäimen" ohjelmana Yhdysvaltain dumpingi on kuitenkin eduksi Canadallekin, selitti mr. Benson samalla tavalla kuin sielunvihollinen selittää raamattua.

Hänen meriselityksensä mukaan Aasian ja Afrikan kansoja on "opetettava" syömään — erikoisesti on opetettava syömaan vehnää. Kun Yhdysvallat vie dumpingiohjelmansa perusteella vehnää Aasian visseille nälkäisille kansoille, ne tottuvat vehnäleipään ja siten niistä tulee vakituisia vehnän ostajia, sanoi mr. Benson.

Me tavalliset kansalaiset tiedämme, että ihmisille ei tarvitse erityisesti syömisen taitoa "opettaa". Se taito osataan muutenkin — jos on vain mitä pannaan hampaitten rakoon. Mutta olettaen väitöksen vuoksi, että mr. Bensonin selitys pitäisi paikkansa — jotta siirto- ja puolisiirtomaaorjuudessa olevien maiden kansat tulevat tottumuksen perusteella vehnän ostajiksi, meille jää sittenkin selittämättä Canadan kohdalta eräs pikkuseikka. "Totuttaako" Yhdysvallat dumpingillaan esimerkiksi Japanin kansaa syömään amerikkalaista, vaiko canadalaista vehnää?

Tähänastiset kokemukset nimittäin osoittavat, että Yhdysvallat ei vain "opeta", vaan vaatii tiukasti, että sen "lahjavehnää" syövien ihmisten täytyy tehdä maataloustuotteiden ostoksensa vain Yhdysvalloista, eikä mistään muualta. Tältä tosipohjalta katsoen mr. Bensonin "selitys" on pahempaakin kuin suolan hieromista verihaavaan.

Oikeutta rautatieläisille

Vastustaessaan työläistensä kohtuullisia palkkavaatimuksia ja jarruttaessaan jopa sovittelulautakunnan päätöksen toteuttamista, molemmat rautatieyhtiömme, CNR ja CPR ovat esittäneet yhteisen vaatimuksen rahtimaksujen korottamiseksi 20 prosentilla.

Rautatieyhtiöiden tarkoitus on ilmeisesti mobilisoida inflaatiota pelkäävän "suuren yleisön" puolelleen rahtimaksujen korottamisvaatimuksen avulla ja samalla kiskoa kuluttajayleisöltä entistä suurempia voittoja.

Kuinka epäoikeutettu tämä rautatieyhtiöiden rahtimaksujen korottamisvaatimus on se näkyy mm. seuraavasta.

Kysymys on niiden rautatieläisten palkoista, jotka eivät välittömästi osallistu junien käynnissäpitoon — siis huolto- ja asematyöläisten palkoista. Keskimääräinen palkka on $1.63 tunnilta — mutta esimerkiksi kansallisesti omistetun CNR:n presidentti Donald Gordon, joka vastustaa jyrkästi työläisten palkkojen korottaamista, nauttii itse $75,000 vuosipalkkaa. Jos CNR ei voi maksaa työläisilleen nykyoloissa $1.63 parempaa tuntipalkkaa, niin silloin ei liioin kannata mr. Gordonille maksaa $75,000 vuosipalkkaa.

Sovittelulautakunnan enemmistöraportti suosittelee ko. rautatietyöläisille 14 sentin palkankorotusta tunnilta, työläisten vaatiessa alunperin 35 sentin korotusta. Rautatietyöläiset ovat kuitenkin "yhteishyvän" nimissä hyväksyneet tämän vaatimattoman palkankorotuksen, mutta kuten sanottu, kummatkin rautatieyhtiöt vastustavat sitä ja esittävät nyt puolestaan vaatimuksen, että rahtimaksuja korotettaisiin 20-prosenttisesti, mikä antaisi rautatieyhtiöille $60,000,000 lisätulot vuodessa, jotavastoin yhtiöiden omienkin lausuntojen mukaan sovittelulautakunnan suosittelema 14 sentin palkankorotus aiheuttaisi yhtiöille vain $38,000,000 vuosimenot. Mutta, selittävät yhtiöt, rahtimaksuja on korotettava siltä varalta, jos joudutaan korottamaan myös junamiesten, veturinkuljettajien, lämmittäjien, ja konduktöörien palkkoja — ikäänkuin kukaan voisi hypätä uimaan ennen uimapaikan rannalle tuloa!

Erittäin mielenkiintoinen seikka tässä yhteydessä on se, että vaikka rautatieyhtiöille annettaisin 20 prosentin korotus rahtimaksujen suhteen, niin ne eivät sittenkään lupaa noudattaa sovittelulautakunnan suositusta palkankorotusten suhteen.

CNR:n presidentti, mr. Gordon selitti sanomalehtimiehille, että jos rahtimaksuja korotetaan, kuten nyt vaaditaan, silloin yhtiöt voivat harkita uudelleen palkankorotusvaatimusta sovittelulautakunnan enemmistö- ja vähemmistöraportin suositusten yhteispohjalta. Kuten tiedetään, sovittelulautakunnan puheenjohtaja ja union edustaja suosittelevat enemmistöraportissaan 14 sentin palkankorotusta, mutta sovittelulautakunnan työnantajan edustaja yksinäisessä vähemmistöraportissaan suosittelee palkkojen ennalleen pitämistä. Mr. Gordonin lausunnosta siis näkyy, että tarkoitus on edelleen "tinkiä" sovittelulautakunnan suosittelemasta palkankorotuksesta, vaikka rautatieyhtiöt saisivat nyt pyytämänsä rahtimaksujen korotuksen.

Tunnettu tosiasia tietenkin on, että maamme rautatietyöläisten palkat ovat jääneet viimeksikuluneitten vuosien aikana syviin kuoppiin. Tämä tapahtui ns. "hyvänä" aikana, jolloin rautatiet kahmivat rahaa kuin heinää. Jos rautateiden tulot ovat nyt hieman vähentyneet vallitsevan talouskriisin johdosta, jossa työläisillä ei ole osaa eikä arpaa, ja jos se vaatii menojen supistamista, niin nyt on osakkeenomistajain uhrautumisvuoro. Vähennettäköön osakkeenomistajain suurista voitoista ja vesitetyn pääoman suurista korkomenoista, mutta rautatietyöläisetkin ovat ansainneet säädyllisen toimeentulomahdollisuuden maassamme. Kaikki hyvää tarkoittavat canadalaiset vaativat rautatieyhtiöitä maksamaan työläisilleen sovittelulautakunnan suositteleman 14 sentin palkankorotuksen tunnilta. Samalla vastustetaan jyrkästi yhtiöiden rahtimaksujen korottamisvaatimusta — sillä rautatieyhtiöt voivat suostua tähän vaatimattomaan palkankorotukseen ilman sitäkin.

USA:n suuri päivälehti diplomaatin omistamana

New York. — Amerikkalainen finanssimies John Hay Whitney, Yhdysvaltain Lontoon suurlähettiläs, on saanut haltuunsa New York Herald Tribunen ja myös sen Pariisin painoksen osake-enemmistön, ilmoitettiin New Yorkista torstai-iltana.

Lehden johtokunnan puheenjohtaja ja julkaisija Ogden Reid mainitsi kuitenkin, että hänellä ja hänen perheellään on huomattavia etuja valvottavanaan lehdessä ja hän jatkaa toimintaansa vastuussa olevana julkaisijana. Whitney jatkaa toimintaansa Lontoossa tammikuun 19 päivään vuonna 1961, jolloin hänen virka-aikansa päättyy. Sitten hän omistautuu yksin lehdelleen. New York Heraldin perusti 117 vuotta sitten Horace Greeley, joka sitten hankki New York Tribunen ja yhdisti lehdet. New York Herald Tribunen päivittäinen painos on 326,000 kappaletta.

"Kauppasotaa" Englannissa

Lontoo. — Englannin suurpankit ja vähittäismaksujärjestelmää käyttävät liikkeet ryhtyivät taistelemaan niistä 500 milj. punnasta, jotka englantilaiset käyttävät vähittäismaksuihin.

Suuri liikepankki Midland Bank otti käytäntöön uuden lainajärjestelmän, jonka mukaan jokainen pankissa tilin omistava voi saada takuita 500 punnan lainan 5%:n korolla. Westminster Bank noudatti nopeasti esimerkkiä, ja kun muut kolme suurta liikepankkia — Barcleys, Lloyds ja National Provincial — alkoivat vakavasti harkita asiaa, päättivät johtavat vähittäismaksuliikkeet ryhtyä vastavetoon.

Lontoossa ja Pohjois-Englannissa 700 myymälää omistava Drapery Stores, jonka vuosivaihto on 25 milj. puntaa, alensi vähittäismaksukorkonsa viidestä prosentista 3½ prosenttiin. Kaksitoista muuta suurta vähittäismaksuliikettä harkitsee samanlaista toimenpidettä.

Taistelun vaikutukset ovat jo nähtävissä Lontoon pörssissä. Midland Bankin osakkeet nousivat yli 2 shillingillä. Muidenkin pankkien osakkeet kohosivat, mutta vähittäismaksuliikkeiden osakkeet laskivat jopa 4½ shillingillä.

— Noteerata tarkoittaa merkitä muistiin, panna kirjaan. — Noteeraus, hinnan määrääminen (esim. pörssissä); hinta.

LPP vaatii USAn intervention lopettamista Kiinan sisäisiin asioihin

Toronto, Ont. — LPP:n (Canadan kommunistisen puolueen) kansallisen keskuskomitean kolmipäiväisestä kokouksesta lähetettiin maanantaina pääministeri John Diefenbakerille sähke, missä tuomitaan Yhdysvaltain asevoimien interventio Kiinan sisäisiin asioihin, vaaditaan Kiinan kansantasavallan tunnustamista sekä Kiinan laillisten oikeuksien palauttamista YK:ssa.

Pääministeri Diefenbakerille lähetetyssä sähkeessä sanotaan: "Alahuoneemme antaisi suuren panoksen rauhan ja ekonomiamme elvyttämisen hyväksi jos se tunnustaisi Kiinan kansantasavallan sekä ryhtyisi tukemaan Taiwanin liittämistä äidinmaahan, Kiinaan ja sen hyväksymistä YK:n jäsenyyteen". Edelleen korostetaan, että Kiinan tunnustamisella "olisi tärkeä vaikutus laajakantoisen kaupankäynnin kehittämisessä Canadan ja Kiinan välillä".

Samassa yhteydessä hyväksyttiin Yhdysvaltain presidentti Eisenhowerille ja Alabaman kuvernööri Folsomille osoitettu sähkösanomaprotesti, missä sanotaan:

"Labor-Progressive puolue on tyrmistynyt siitä kun Alabaman oikeuslaitos tuomitsi James Wilson-nimisen neekerin kuolemaan syytettynä siitä, että hän on varastanut eräältä valko-ihoiselta naiselta $1.-95. Jos tämä julma tuomio pannaan täytäntöön, se on laillinen lynkkaus Alabaman valkoihoisten toimesta. Me pyydämme teitä hetikohtaisesti sekaantumaan asiaan antamalla hallituksen armahduksen Wilsonille.

Keskuskomitean plenumin 3-päiväisessä kokouksessa todettiin, että LPP on selvitynyt revisionistien aiheuttamasta kriisistä ja ottanut jo huomattavia edistysaskeleita.

Tärkeimpinä keskustelun aiheina oli taistelu jatkuvaa talouskriisiä vastaan. Tämän asian edistämiseksi hyväksyttiin laajahko päätöslauselma "Puoluetyö kansallisen itsenäisyyden puolesta ja talouskriisiä vastaan".

Keskustelu puolueen kansallisen puheenjohtajan Tim Buckin esittämän selväpiirteisen ja mielenkiintoisen raportin perusteella oli vilkasta ja itsearvostelumielessä hyvin rakentavaa.

Yhdistynyt Arabitasavalta ja Irak talousyhtenäisyyteen

Damaskos. — Yhdistyneen Arabitasavallan Syyrian valtion talousministeri Khalil Kallas ennusti viikon alusta, että Yhdistynyt Arabitasavalta ja Irak piakkoin allekirjoittavat kauppa- ja maksusopimuksen. Kallas sanoi, että toimenpide olisi askel kohti taloudellista yhtenäisyyttä.

Katselin Canadaa ja kävin niillä suurjuhlilla

South Porcupine. — Siinä juhlahumussa ajattelin katsella tätä Canadaa vähän laajemmalta ja niin lähdin joukkoni kanssa jo viikkoa aikaisemmin kohti Port Arthuria. Kuten jokainen matkamies käsittää, nämä taipaleet ovat pitkät, jossa saa sytyttää tupakkansa useita kertoja ja miettiä sitä Sakari Pälsin lausuntoa Canadasta, että tämä on "suuri, kaunis ja ruma maa".

Vielä tällä kertaa ei kulje läpi mantereen kuin yksi valtatie, joka on numero 11. Se alkaa Ontariojärvestä vähän alapuolelta Union asemaa Torontossa ja päättyy Nipigonin kauniiseen kauppalaan Läns-Ontariossa. Ajattelen, että tämä on pisin yhtämittainen tie Ontarion maakunnassa.

Cochranesta länteen alkaa niin kutsuttu savialue joka ulottuu aina Hearstin takapuolelle saakka. Siis alue on pitkä ja leveyttä tuskin kukaan tietää. Tämä alue joutui erikoisen huomion kohteeksi sen kaikkien muistissa olevan Talvisodan aikana. Siihen aikaan oli Cochranessa Karstulassa syntynyt kunnallislautakunnan esimies, jota suomalaiset koolasivat "majuriksi". Hän oli edesmennyt mr. A. I. Wicks, joka samalla oli pääjohtaja huomattavassa puutavarayhtiössä. Hänen mieleensä oli juolahtanut ajatus, että ruvettaisiin kuljettamaan Suomesta suomalaisia joukkomitassa tälle alueelle maanviljelijöiksi, mutta toiset valtuuston jäsenet, jotka olivat Canadan ranskalaisia, panivat tälle aloitteelle jyrisevän vastalauseen, sillä omista kokemuksistaan he tiesivät, että sillä alueella ei voi kunnolleen elatustaan hankkia. Tästä syystä kerrottiin valtuuston kokouksien muodostuneen hyvin myrskyisiksi, että ne muistuttivat Italian valtiopäivien istuntoja, joissa joskus on puhuttu aivan käsivoimin. Niin jäi tämä savialue ilman suomalaista asutusta ja ehkä pysyykin vielä pitemmän aikaa.

Tällaista harvan asuttua seutua on vielä Pohjois-Ontario, mutta vielä harvemmin asuttua on alue Port Arthurin ja Winnipegin välillä. Tuolla 450 mailia käsittävällä taipaleella on tuskin kuin kaksi huomattavampaa asutuskeskusta, Kenora, joka on viimeinen kaupunki Ontarion puolella, on tosin luontonsa puolesta erikoisen kaunis, mikä sinänsä houkuttelee tuhansia kesävieraita noille santaisille rannoille ja järvien saariin, jotka ovat kauniita kuin postikorttikuvat. Tämä paikkakunta muistuttaakin Niagaran seutuja, johon matkustaa vuosittain paljon kuherruskuukausien viettäjiä y.m. koroillaan eläjiä.

Kenorasta vielä kolmisenkymmentä mailia, niin saavutaan Manitoban rajalle. Kaja niin ikään on sydänmaalla, että mitään huomattavaa muutosta ei tapahdu. Tosin maantien vieressä olevissa tauluissa lausutaan vieraat tervetulleeksi Manitobaan. Ja tämä olikin ensimmäinen kerta kun tämän kirjoittaja on Ontariosta poistunut yli kolmenkymmenen vuoden ajalla. Paljon on asioita sillä ajalla tapahtunut. Ei ollut autoja kuin nimekkäämmillä henkilöillä, on tullut puhuvat elokuvat, radiot ja TV ynnä valtiolliset verot, sekä viinaa ja olutta myydään aivan "Holseeni-kaupalla."

Manitoban maakunta on sellainen alue tässä suuressa Canadan maassa, että sinne eivät suomalaiset ole suuremmalla joukolla pysähtyneet yhteen paikkaan, mutta kuitenkin tiedetään kansalaisiamme sielläkin olevan useammassa eri paikassa. Niinpä monimutkaisten teiden ja karttojen huolellisen tutkimisen perästä osuimme Pointe du Bois nimiseen kylään. Tässä kylässä sijaitsee yksi niistä monista sähkövoimalaitoksista, joita omistaa Winnipegin kaupunki. Ja tämän sähkövoiman avulla sieliä eletäänkin, noin ulospäin nähtynä kokolailla loisteliasta elämää.

Tässä kylässä on jo pitemmän aikaa asustaneet minun nuoruustuttavani, melkeinpä lapsuuden leikkitoverit Tilda ja Arvi Maki, jotka elävät siellä takamailla rauhallista, mutta nykyaikaista suuresta maailmasta eristettyä elämää, koska kauppalassa ei ole väkijuomien myyntikauppaa eikä poliisilaitosta ja lehmätkin ovat sieltä hävinneet sukupuuttoon.

Täällä nämä "perukkalaiset" ottivat meidät kaukaiset vieraat avosylin vastaan ja saattoivat meidät heille rakkaaksi käyneen kotikynnyksen ylitse. Täällä saimme nauttia talon vieraanvaraisuudesta ja tuttavuudesta, joka oli alkuisin vuosikymmenien takaa, sillä muistissamme olivat vielä ne kujat, joissa avojalkaisina paitaressuina juoksentelimme ja sairastimme jalkojen sierettymistä, jota "variksensaappaiksi" kansa kutsui. Ensitunnelmaa täydensi vielä se, että Arvi lämmitti heidän kotisaunansa, jossa saimme puhdistaa matkatomuista kehomme. Ajattelen, että tällaiset suomalaiset saavatkin vierailleen lämpimän vastaanoton, joilla on sauna. Tuona iltana ja sitä seuraavina vierailupäivien aikana tuntui kuin olisimme kääntyneet elämänkirjaamme sen alkulehdiltä saakka. Niiden sivuilta saimme huomata niin iloisia kuin surullisiakin tapahtumia.

Pointe du Boisissa asuu useita suomalaisia perheitä, jotka ovat tehneet työtä tälle sähkökomppanialle vuosikymmeniä. Näistä toiset nauttivat jo yhtiön tarjoamas ta vanhuudeneläkkeestä pitkän päivätyön tehtyään ja tällaisen "olo-neuvoksen" arvon on saavuttanut myöskin Daavid Udd, joka terveyttä uhkuvan ja tarmokkaan emäntänsä kanssa asuu heidän omassa, tilavassa kodissaan, mikä on rakennettu tuon mahtavan, järveä muistuttavan joen äyräälle. David on myöskin omalta vaatimattomalta osaltaan rikastuttanut suomalaisten kulttuurielämää, kirjoittanut aika ajoin lehdillemme uutisia, kertomuksia sekä runoja joita Liekki on julkaissut useita. Mutta kaikista suurimman huomion sai osakseen täällä Pohjoisessa Davidin kirjoittama melodraama "Piittarinsyksy", mikä näyttelijä Heikki Päätalon esittämänä oli suuressa arvossa.

Vierailimme vielä Lahden ja Blumnin perheissä, jotka myöskin ovat rakentaneet itselleen omat ja nykyaikaiset kodit ja luoneet kansallista rikkautta täällä uudessa kotimaassaan. Kiitos kaikesta, tulemme muistamaan teitä kauan aikaa.

Täältä sivukylästä teimme matkan sinne maakunnan pääkaupunkiin Winnipegiin. Tämä kaupunki on jo tasaisella preeriata muistuttavalla maalla ja tästähän se alkaakin Canadan vilja-alue. Viljan ylituotannosta on puhuttu niin paljon, että se on kaikkien aikaansa seuraavien ihmisten tiedossa. Sille on etsitty markkinoita oikein valtion mahdilla ja ostajiakin olisi, mutta ei tahdo olla sitä "maantekevää", koska Canadasta ei saa viljaa kuten vanhanmaan kunnanmakasiinista velkakaupalla.

Winnipeg on tyypillinen canadalainen kaupunki, jonka liikekadut ovat paljon tilavammat kuin esimerkiksi Toronton ja suuret tavaratalot tarjoavat väestölle mainion ostotilan, koska tavaraa on näytteillä aina englantilaisista autoista lähtien, joita on sijoitettu useammalle lattialle aina ylimpiin kerroksiin saakka. Eatonin tavaratalo on avattu siellä vuonna 1905 ja Hudson Bay on tunnettu aina metsäläisajoilta alkaen, jolloin kanootilla tehtiin pisimmät reissut sisämaahan.

Muuten kaupungin johto näyttää siellä seuranneen aikaansa kiinteästi ja vaalineen väestön huvittelu- ja ajan vietetoimintaa, koska on rakennettu useita puistoja, joita hoidetaan ja pidetään jatkuvasti katselemisen arvoisina. Kävimme niistä yhdessä, joka on ehkä suurin, käsittäen toistatuhatta eekkerinalaa maata. Siellä on laajat kukkiennäyttelyalueet, joita hoidetaan asiantuntemuksella, sekä monipuolinen eläimistö Alaskan ruskeista karhuista Pohjois-Amerikan puhveleihin ja hirviin asti ja joiden ympäriltä kiehuu suuret syöpäläisten laumat aina täistä lähtien.

Käivimme yhdellä kaupungin hautausmaalla, jossa eräs nuoruusmän ilta-auringon heittäessä viimeiset tuttavani lepää ikiuntaan, lämpisäteitään näiden vainajien lepopaikan ylitse. Sain lukea graniittisesta muistokivestä: "Tässä lepää Herman Hyvönen". Mieltäni vaivasi kaukaa menneisyyden muisto, että hänkin oli yksi luokkamme asemaa ymmärtävä poika, joka vakavan taudin murtamana joutui jättämään elämäntehtävänsä. Samalla loin silmäyksen yli kalmiston. Tällöin saatoin huomata sen toisella laidalla olevan ehkä tuhansia pieniä valkoisia muistomerkkejä, jotka on pystytetty sodassa kaatuneiden kaupungin poikien muistoksi. Suuret ovat ne lunnaat, jotka tämäkin paikkakunta on joutunut antamaan sodan Molokille. Näissä vakavissa mietteissä siirrymme illan pimentyessä kaupunkiin, missä ihmiset iloitsevat, surevat ja unhoittavat.

Winnipegin kaupunki on erikoisesti valaistu kaikkina vuodenaikoina. Sen pääkadulla saattaa loistaa kymmeniätuhansia sähkölamppuja, että tuskin mikään toinen kaupunki vetää tälle vertoja koko maassa.

Viimeisenä vierailuni iltana en tahtonut saada unta, koska mielessäni tuli edessä olevat vuorokaudet, joiden aikana pidetään Port Arthurissa ne suurella joukkojen työllä valmistetut kansan juhlat. Niinpä seuraavana aamuna käänsimme kulkumme kohden tuota juhlien viettopaikkaa ja helteisen kuuman päivän jälkeen saavuimme tuolle kuuluisalle Bay kadulle, jossa suomalaiset ovat kuluttaneet saappaitaan runsaasti viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana.

Tällä kadulla sijaitsee kaksi suomalaisten nimissä olevaa canadalaista työväen haalia, joiden edustalla näytti olevan erikoista, jokapäiväisestä elämästä poikkeavaa liikehtimistä. Tervehdyksiä vaihdettiin jatkuvasti ja siinä tapasivat tuttavat toisensa toiset ehkä vuosikymmenien perästä. Siinä arvosteltiin ulkokuorien muuttumista, toisia nämä elämän vuodet ovat painaneet raskaamminen ja ulkonainen asummekin on sen mukainen, mutta kaikki olemme eläneet omaa elämäämme, toiset paremmin, toiset heikommin. Mutta yhteistä meille kaikille oli se, että työn lähtemättömät merkit on jokaisella, ja että elon ruoska on meihin kaikkiin sattunut ja sen siimaniskut ovat jättäneet lähtemättömät jälkensä.

Siinä heti ilmestyi eteeni entisiä pohjoisen poikia, kuten Siljander, Jalmar Lehto, Alarik Laine, Matti Maki, jonka kanssa näyttelin ensimmäisessä näytelmässä tässä maassa ollessani, nuoruudentuttavani Fred Aho sekä reipas ja sanavalmis Laurilan Topi, Viljam Berglund, Rasanen ym. Port Arthurin miehiä (naisia ei vielä tässä vaiheessa ollut paljon näkyvissä). Joukossa oli tuttavani Emil Rakkola Soostar, joka on vielä liukkaampia miehiä tanssilattialla, vaikka ikä lähenteleekin kuutta kymmentä, samoin tuttavani Antti Hietala Torontosta. Hänellä on verissä niin kutsuttu "Real Estate-bisnes" ja oli jo katsellut minullekin asunnon. Muuten Antti kertoi luopuneen tupakkalakosta ja oman kertomansa mukaan hän olikin ollut enemmän kannatuslakossa.

Mutta kuka on tuo pitkänsutjakka mies tuolla? Jaa, sehän on Matti Klippi, Spennerista New Yorkin liepeiltä — monivuotinen vieras jo kymmeniltä Canadan suomalaisten kulttuurijuhlilta. Matti on syntyisin Laihialta ja on niitä nuukia laihialaisia, mutta on poikkeus turhasta nuukuudesta. Hän kulkee juhlilla pitkien matkojen takaa eikä käytä lainasaappaita ja ihmettelee kuinka ihmiset vanhemmalla puolella ikäänsä tulevat niin "itariksi" että eivät raaski juhlilla käydä. Muuten Matti kertoi entisestä Cobaltin elämästä ja järjestötoiminnasta siellä ja näissä Matin jutuissa ilmeni sellaista, jota minäkään en ole aikaisemmin kuullut. Hän kertoi että osastossa opetettiin Suomesta tulleita lukemaan ja kirjoittamaan. Siihen aikaan Suomesta vielä saapui aivan lukutaidottomia kansalaisia. Näitä seikkoja kun ajattelee, niin täytyy myöntää, että suuren työn on järjestömme tehnyt kaikella kulttuurin alalla ja että alkuraivaajat ovat jättäneet jälkeensä "Matti-vaarin testamentin".

Yhtäkkiä ilmestyy siihen haalin edustalle hyvin voimakkaan näköinen pariskunta. He ovat mrs. ja Kalle Karjala, Montanan valtiosta, jotka ovat myöskin ohjanneet kulkunsa näille Canadan suomalaisten suurjuhlille. He ovat syntyisin sieltä "Taka-Kainuusta" ja saapuneet valtoihin vuosisadan vaihteessa, raivanneet laajat maa-alat viljelykselle ja kasvattaneet karjaa tuolla villillä lännellä, missä pojat pitävät huolta tilasta, mutta navetan tuoksu vetää kuitenkin heidät talveksi kotinurkille. Kovasti kertoivat tykkäävänsä canadalaisten juh-

(Jatkuu 4:llä sivulla)

SITÄ JA TÄTÄ

POLITIIKKAA

Eräs poliitikko oli hyväksynyt kutsun saapua nudistien päivällisille ((tämä tapahtui Ruotsissa). Seuraavana päivänä hän kuvaili kokemuksiaan:

"He olivat hyvin perusteellisia. Jopa hovimestarikin, joka avasi oven, oli täysin alaston."

"Mutta jollei hänellä ollut virkakapukua, niin kuinka voitte tietää, että hän oli hovimestari?"

"No", myönsi poliitikko, "ei hän ainakaan ollut talon tytär."

TERVETULLUT

Mies oli lähdössä kesälomalle ja tahtoi ottaa koiransa mukaan. Hän kirjoitti hotelliin ja tiedusteli otettaisiinko heidät molemmat siellä vastaan. Hotellin johtaja vastasi:

"Olen ollut tässä ammatissa kolmekymmentä vuotta eikä yksikään koira ole vielä pyrkinyt tänne humalaisena. Koskaan koira ei ole polttanut savukkeilla reikiä vuodevaatteisiin eikä vienyt mukanaan hotellin pyyhe- ja lautasliinoja. Koskaan koira ei ole kirjoittanut väärää nimeä vieraskirjaan eikä livistänyt maksamatta. Tietenkin koiranne on tervetullut.

"J.K. — Jos koiranne menee takuuseen teistä, olette tekin tervetullut."

Keski-Idän kaksi piippuisena ongelmana on lännen imperialistien himoitsema öljy, ja toisaalta arabikansojen nouseva kansallismielisyys, halu hallita itsenäisesti omia alueitaan.

PÄIVÄN PAKINA

Ihmismetsästystä yöllä ja päivällä

Linnuilla ja muilla riistaeläimillä yleensä on ainakin näissä sivistysmaissa vissi rauhoitusaikansa, jolloin niitä ei ole lupa häiritä, ampumisesta puhumattakaan.

Ja metsästysaikanakin kielletään tavallisesti riistan ampuminen auringonlaskun jälkeen yöpimeän ajaksi.

Mutta ihmispoloisia "metsästetään" vielä herran vuonna 1958 sekä yöllä että päivällä — ja ilmeisesti ilman mitään varmaa "rauhoitusaikaa".

Torstaiaamuinen radiouutinen antoi tästä asiasta uusimman esimerkin. Sen tiedonannon mukaan oli brittiläisille annettu Kyproksen saarella määräys ilman muuta tavattaessa ampua kuoliaaksi EOKAn vastarintaliikkeen jäsenet — mikä tarkoittaa käytännössä, että brittiläisillä on nyt Kyproksella hallituksensa ukaasin mukaan "oikeus" ampua kuoliaaksi "kaikki mikä liikkuu", kuten sanotaan, ja sitten selittää, että tapettu ihminen oli EOKAn vastarintaliikkeen mies, nainen tai lapsi!

Näin kauhistuttavaan tilanteeseen on johtanut se kun Britannian hallitus yrittää sotilaallisista syistä pitää sitä saarta "strategisena tukiasemanaan", mistä käsin voidaan järjestää hyökkäyksiä siirtomaakansoja vastaan, kuten tapahtui esim. Suezin hyökkäyksen yhteydessä.

Kaiken liikkuvaisen ampuminen on vain askel eteenpäin siinä terrorissa, mitä on ylläpidetty Kyproksen saarella. Sanomalehtitietojen mukaan Kyproksella on jo murhattu noin 400 ihmistä, joiden ainoa "rikos" on se, että he haluavat päästä vapaiksi ulkomaalaisten miehitysjoukkojen mielivallasta. Suuri osa näistä Kyproksen kreikkalaisista patriooteista on teloitettu "laillisesti", tapettu brittiläisten sotilaiden tai poliisien toimesta, ammuttu "pettureina", jne.

Toistasataa kreikkalaista on "tuomittu" vastarintaliikkeeseen osallistumisesta vankilaan — mutta sen lisäksi on keskitysleireillä pidätettynä yli 2,000 kyprokselaista, joita vastaan ei ole miehitysjoukkojen toimesta voitu nostaa mitään syytettä? Heitä epäillään "vääristä ajatuksista" eli siitä, että he ovat myötämielisiä EOKAn vastarintaliikettä kohtaan — mutta viranomaiset eivät voi esittää mitään todisteita "rikollisista teoista" näitä ihmisiä vastaan!

Keskitysleirit ovat täynnä näitä hyvämaineisia saariasukkaita — ja lisää leirejä rakennetaan ilman, että viranomaisten toimesta voitaisiin mitään syytettä nostaa pidätettyjä patriootteja vastaan.

Kun ihmisiä — kaikin puolin kunniallisia kansalaisia raahataan tällä tavoin joukkomitassa keskitysleirille, niin silloin ei ole oikeastaan enää mitään kummallista sekään, vaikka miehitysviranomaiset antavat määräyksen ampua kaikki liikkuvat.

Mutta asia erikseen on se, mihin tällaisella terrorilla päästään.

Kaikki merkit viittaavat siihen, ettei Kyproksen asukkaita saada polvistumaan terrorin avulla. Totta on, että Kyproksen vastarintaliikkeen toimesta on useita kertoja annettu ymmärtää, jotta se on valmis verileikin lopettamiseen kunniallisella ja oikeudenmukaisella perusteella.

Mutta miehitysjoukot ovat aina vetäneet näistä esityksistä sen ilmeisesti virheellisen johtopäätöksen, että heikentämällä verenvuodatuksen ja terrorin avulla vastarintaliikkeen rivejä, brittiläiset saavat sittenkin ylivaltansa säilytetyksi Kyproksen saarella.

Ja kuten sanottu, verenvuodatusta ja terroria puolustetaan vain sillä, että Britannia "tarvitsee Kyproksen saarta strategisena tukiasemana".

Millä moraalisella oikeudella Britannia yrittää väkivalloin pitää hallussaan toisella puolen Euroopan mannerta olevaa Kyproksen saarta, siitä ei hiiskahdetakaan. Ihmiskunnalle pitäisi riittää se, että tällainen hyökkäystukikohta on muka vieraan maan miehitysjoukoille "strategisesti" tarpeellinen ja sillä siisti.

Mutta herran vuonna 1958 Kyproksen saari on melko merkityksetön "strategisena tukipaikkanakin" — sillä sellainen tukipaikka, mitä on pidettävä valloittajan hallussa jatkuvan väkivallan ja terrorin avulla, ei tiukan tullen auta missään muualla kuin intervention järjestämisessä sellaisten liivintaskukuninkaiden puolesta kuin on Jordanin kuningas Hussein — ja kaikki asiantuntijat myöntävät jo, ettei kuningas Husseiniakaan voida enää pitää Kypros kelta käsin valtaistuimellaan.

Tuhannesti parempi siis olisi, että Kypros jätettäisiin Kyproksen asukkaille. Joka tapauksessa ihmiskunta tulee kauhistuneena vastaanottamaan tiedon siitä, että Kyproksen asukkaita ruvetaan virallisesti nyt summamutikassa ampumaan.

— Känsäkoura.

Kerttu ja Eino Laakson puhujamatka Ontariossa

Toronto. — CSJ:n toimeenpanevakomitea on ilmoittanut, että kansainväliseen naisten konferenssiin Vienissä ja muissakin Euroopan maissa vieraillut Kerttu Laakso tulee syyskuun loppupuolella matkustamaan kaikissa suomalaisissa keskuksissa Ontariossa ja selostamaan matkahavaintojaan. Hänen kanssaan kulkee Canadan Suomalaisen Järjestön kansallinen sihteeri Eino Laakso, joka samoissa tilaisuuksissa puhuu CSJ:n järjestöasioista.

Paikallisia osastoja kehoitetaan huomioimaan alla olevan matkaohjelman, ja jos syystä tai toisesta ehdotettu päivä ei ole sopiva, niin asiasta olisi heti tiedoitettava kansalliseen keskukseen.

Etelä-Ontarion matka järjestetään myöhemmin.

MATKAOHJELMA:

Pohjois-Ontarion alue:
Syysk. 22 p. Cobalt
Syysk. 23 p. Kirkland Lake
Syysk. 24 p. Rouyn
Syysk. 25 p. South Porcupine
Syysk. 26 p. Timmins

Länsi-Ontarion alue:
Syysk. 30 p. Nolalu
Lokak. 1 p. Intola
Lokak. 2 p. Tarmola
Lokak. 3 p. Lappi
Lokak. 4 p. Kam
Lokak. 5 p. Port Arthur.

Keski-Ontarion alue:
Lokak. 10 p. Sault Ste. Marie
Lokak. 11 p. Beaver Lake
Lokak. 13 p. Long Lake
Lokak. 14 p. Wanup
Lokak. 15 p. Sudbury

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Täysi illan ohjelma uusia elokuvia läheltä ja kaukaa esitetään täällä Port Arthurissa ja ympäristön paikkakunnilla. Elokuun alussa täällä pidetyistä Canadan suomalaisten urheilu ja musiikkijuhlista valmistettu värillinen elokuva on juuri valmistunut. Samoin on saatu viime vuoden Port Arthurin 100-vuotisjuhlasta valmistettu elokuva. Näiden kotoisten elokuvien rinnalla näytetään nykyhetken maailman tapahtumain keskeisin tilannekuvaus "Arabialainen Keski-Itä".

Näiden elokuva-uutuuksien esitys tapahtuu länsi Ontarion alueella seuraavassa järjestyksessä:

Port Arthurissa, CSJ:n osaston haalilla, tiistaina, syysk. 9 p.

Nolaluussa, CSJ:n osaston haalilla, keskiviikkona, syysk. 10 p.

Nipigonin Elk haalilla, perjantaina, syysk. 12 p.

Geraldtonissa lauantaina, syyskuun 13 p.

Tarmolassa CSJ:n osaston haalilla tiistaina, syysk. 16 p.,

Intolassa CSJ:n osaston haalilla, torstaina, syysk. 18 p.

Lapissa CSJ:n osaston haalilla, lauantaina, syysk. 20 p.

Kaministiquiassa, Pohjolan haalilla, sunnuntaina, syysk. 21 p.

Kaupunkipaikoissa elokuvain näytös alkaa kello 8 illalla. Maaseutupaikoissa esitys alkaa kello 8:30 illalla. Katsokaa lähemmin paikallisia ilmoituksia.

Kahden ensimmäisen kotoisen elokuvan esityksen yhteydessä kommentaari voidaan sovittaa tarpeen vaatiessa. Viimemainitussa on kommentaari englanninkielinen.. ..Näin ollen uusia elokuvia katsomaan sopii kehoittaa kaikenkielisiä. Kokonaisuudessaan suurjuhlamme kahden päivän ohjelman pääkohdat näkee nyt värikuvina puolen tunnin ajalla. Toiset kuvat yhdessä lisäävät illan ohjelmaa yli tunnin.

Kaikki nämä elokuvat poistuvat täältä syyskuun lopulla. Käyttäkää näitä tilaisuuksia hyväksenne, kokoontumalla joukolla, vanhat ja nuoret.

• • •

Paljon kaikenlaisissa toiminnoissa nuorena ollut Heikki A. Hämäläinen haudattiin täällä keskiviikkona ystävien saattamana. Hän kuoli sairaalassa viime lauantaina ja oli kuollessaan 78 v. ikäinen. Vainaja oli syntynyt Suomessa ja saapui tänne Järvienpäähän v. 1904 ja oli tällä uutisfarmarina Tarmolassa. Vaimonsa kuoli jo useita vuosia sitten ja tunnettiin hänet hyvin innokkaana näytelmätoiminnassa. Heikki myös seurasi kaikkia kulttuuritoimintoja ja työväenliikkeen harrastuksia, tilaten Vapaus lehteä, jne. Keveät mullat haudallesi.

• • •

Työnpäivän juhlamarsseihin osallistui 17 eri alan työväen unioiden joukkueet ja kunkin alan liikkeen troki tai auto koristettuna mainostustarkoituksessa. Korkealle ripustettu lentävä haikara, kuljettaen äsken syntynyttä sai yleisön tunnustuksen ja kuljettaja, äijien unio sai ensimmäisen palkinnon. Toiselle tilalle jäi elevaattoriyöläisten unio, jolla oli kaksi elevaattoria pienoiskoossa trokin nurmikkopäällystyksellä. Iltasella Colosium haalin lahjavoittotanssien ajpulle nostettu automobiili tuli voittajalle Port Arthuriin. — ATH

Luja alku uinnin EM-kilpailuissa

Budapest. — Viime sunnuntaina alkoivat täällä Euroopan uintimestaruuskisat. Ensimmäiseksi uitiin 100 m. vapaauinnin alkuerät, joista 16 parhaan ajan saanutta pääsi välieriin. Välieriin pääseiden joukossa on Suomen Karri Käyhkö, joka saavutti saman ajan kuin Suomen ennätys 57,9.

Välierissä italialainen Paolo Pucci teki uuden EE:n 56,1.

200 m rintauinnin alkuerissä Suomen Pekka Loirola pudotettiin pois.

Olavi Manninen saa hyvityksen

Helsinki. — Suomen Urheiluliitto on saanut Sao Paulon Uuden vuodenjuoksun järjestäjiltä kutsun lähettää kilpailijan tähän perinteelliseksi muodostuneeseen yöjuoksuun.

Suomen maratoonareita osallistuu tänä vuonna Kosicen, Tokion ja Itä-Berliinin kansainvälisiin maratonkilpailuihin. Toivematkalle Tokioon pääsee tällä kertaa todennäköisesti Olavi Manninen, kerrotaan SUL:n johtoportaan taholta.

RAHKAMO TEKAISI SEn VARKAUDEN KISOISSA

Helsinki. — Varkauden kesäkisoja jatkettaessa viime sunnuntaina saavutti Kari Rahkamo 3-loikassa uuden Suomen ennätyksen 15.96. Hannu Rantala puolestaan paransi TUL:n ennätystä, saavuttamalla tuloksen 15.73, jolla sijoittui toiseksi.

Myöskin eräissä muissa lajeissa saavutettiin mainittavia tuloksia. Voitto Hellsten sivusi 400 m:llä vuoden kärkitulostaan 47,1.

800 metrillä nähtiin tasaväkinen ja hyvä kilpailu, jonka ratkaisi edukseen Puolan Orywal ajalla 1.50,1 ja vielä kolme seuraavaakin sijaa meni vieraille. Juoksua johti suurimman osan tshekki Hanka, joka sijoittui kolmanneksi. Toiseksi tuli Espanjan Barris 1.50,4. Viidenneksi jäänyt Pekka Vesaaja yritti loppusuoralla kovasti kiriä kärkeen siinä kuitenkaan onnistumatta.

3,000 m. esteissä EM kisojen viitonen Brliga, Tshekkoslovakia, jätti vaivatta taakseen Sven Laineen ja Ilkka Auerin voittaen ajalla 8.53,2.

Keihääseen ei Väinö Kuisma ollut ehtinyt mukaan ja heittämässä oli siten vain kaksi miestä. Puolan Radziwonowigz heitti kohtalaisen voittotuloksen 74,23. Varkauden Tarmon Janhusen yksi heitti kantoi myös n. 74 m, mutta hän astui sen yli.

Puolalainen Fabrykowski ja Eero Salminen kävivät jännittävän kaksinkamppailun korkeudessa. 204 oli kummallekin liikaa ja tulokseksi jäi heille 201. Molemmilla oli yhtä monta hyppyä ja oli suoritettava uusinta, jonka puolalainen ratkaisi edukseen.

Neuvostoliitto palauttaa

Berliini. — Neuvostoliitto palauttaa piakkoin Itä-Saksaan noin 1,500 taideteosta, mm. Rubensin, Goyan ja Picasson maalauksia, ilmoittavat itäsaksalaiset sanomalehdet. Lehtien kertoman mukaan asiaa koskevan tiedon on antanut Leningradin Eremitagen johtaja, prof. Aramonov.

Taideteokset vietiin Neuvostoliittoon neuvostoarmeijan saapuessa Saksaan vuonna 1945.

Neuvostoliitto oli ylivoimainen MM-ampumakisoissa

Moskova. — 37. MM-ampumakilpailujen viimeiset laukaukset ovat kajahtaneet. Kymmenen päivää kamppaili yli 600 urheilijaa 27 eri maasta joukkue- ja henkilökohtaisista voitoista sekä vuoden MM-arvosta.

MM-kilpailujen loppuohjelmassa saavuttivat neuvostourheilijat loistavan voiton. Sotilaskiväärimmunnassa 300 m matkalla sai neuvostojoukkue 2.737 pistettä 3.000 mahdollisesta. Tämä on 130 pistettä yli virallisen maailmanennätyksen, joka kuului sveitsiläiselle joukkueelle. Neuvostoliittolaiset perivät joukkuevoiton ja saivat kiertopalkinnon sekä 5 kultamitalia. Toiselle sijalle tuli Jugoslavian joukkue pistemäärällä 2.641. Maailmanmestariksi tässä lajissa tuli neuvostoliittolainen A. Tilik, jonka pistemäärä oli 555 kuudestasadasta mahdollisesta. 20 vuotta kestänyt maailmanennätys ylitettiin 25 pisteellä.

Elokuun 7 pnä pidettiin 37:nnen MM-ammuntojen juhlallinen päättäjäistilaisuus, jossa kilpailujen osanottajia onnittelivat hyvistä tuloksista sekä toivoivat urheilijoille jatkuvaa menestystä ammuntaurheilun kehittämisen alalla kansainvälisen ampumaunionin presidentti Carlsson ja kilpailujen järjestämiskomiteen puheenjohtaja A. Kravtsov.

Neuvostoliittolaiset ampujat saivat 6 joukkuepalkintoa seitsemästä ja 74 kultamitalia, Englanti —6, USA —5, Tshekkoslovakia —4, Suomi —3.

Popovin maratonvauhti näännytti suosikit

Tukholma. — Melbournen kisojen maratonvoittaja, ranskalainen veteraani Alain Mimoun johti maratonjuoksijain parvea,' kun kilpailijat lähtivät stadionilta vaativalle taipaleelleen samalle radalle, jolla ratkaistiin kultamitalin kohtalo olympiakisoissa 1912. Lähdön tapahtuessa pilkisteli aurinkokin silloin tällöin esiin, mutta taivaalla purjehti edelleen uhkaavia mustia pilviä.

Omassa aitiossaan nähtiin maratoonarien lähtiessa kuningas Kustaa VI Adolf sekä prinssi Bertil. Stadion oli käytännöllisesti katsoen täynnä yleisöä.

Ruotsalainen Thomas Nilsson veti kaksi ja puoli kierrosta stadionilla, mutta kun jonon kärki lähestyi porttia, Mimoun meni hänen ohitseen.

Suomalaiset Karvonen ja Pulkkinen olivat joukon keskivaiheilla.

10 kmn kohdalla olivat kärkijoukossa samalla ajalla 31.45 seuraavat: Popov, Mimoun, Mihalic, van den Driessche ja Filin. Seuraavina olivat Beckert, Saksa, 31,51, Norris, Englanti 32,16, Araujo, Espanja, 32,16, Waide, Ruotsi ja Geneve, Ranska, 32,31. Pulkkisen ajaksi ilmoitettiin 32,50. Kärkimiesten kesken oli siis jo suuria pesäeroja.

20 kmn kohdalla putkahti Karvonen ensimmäisen kerran listoille 10 parhaan joukkoon. Mimoun ja Popov johtivat edelleen ajalla 1.02,30. Kolmantena oli Mihalic 1.02,57 ja sitten Norris 1.03,25, Filin 1.03,29, van der Driessche 1.03,39, Wilkinson 1.04,48, Beckert 1.05,22, Araujo 1.05,27. Karvosen aika oli 1.05,34 ja Pulkkisen 1.06,27.

POPOV LISÄÄ VAUHTIA ...

35 kmn kohdalla Karvonen oli noussut viidenneksi. Popov johti jo selvästi ajalla 1.51,03. Norris oli toisena ajalla 1.52,36 ja seuraavina Filin 1.54,30, Wilkinson 1.56,28. Saksan Beckertillä oli sama aika kuin Karvosellakin.

Viisi kilometriä myöhemmin Popovin johto oli venähtänyt ylivoimaiseksi. Hänen väliaikansa oli 2.07,43. Norris oli jäänyt lähes neljä minuuttia, sillä hänen ajakseen ilmoitettiin 2.11,33. Filin oli edelleen kolmantena ajalla 2.12,36 ja Wilkinson neljäntenä 2.13,55. Beckert oli jättänyt Karvosen. Hänen väliaikansa oli 2.14,15 ja Karvosen 2.14,23. Pulkkisen aika oli 2.19,19.

Popov saapui hyvissä voimissa stadionille ja juoksi viimeiset sadat metrit suuri laakeriseppele kaulassaan. Filin ohitti Norriksen juuri ennen maalia ja englantilaiset, molemmat suhteellisen väsyneitä, sijoittiuvat siten venäläisten jälkeen kolmannelle ja neljännelle sijalle. Sitten odoteltiin Karvosta saapuvaksi, mutta hänen sijastaan ilmestyikin stadionille portista, johon kaikkien suomalaisten katseet olivat kiinnittyneet, Saksan Beckert. Karvonen toi kuitenkin yhden pisteen Suomen laihaan tilipussiin ja oli sitä paitsi paras pohjoismaalainen. Pulkkinen saapui hänkin hyvääntuulisena maaliin sijoittuen kymmenenneksi.

Mimoun ja Mihalic, jotka olivat kauan kärjessä tai kärjen tuntumassa, keskeyttivät myöhemmässä vaiheessa samoin kuin Norjan Systad.

Viisi lasta kuoli ilotulitusräjähdyksessä

Rooma. — Viisi lasta sai surmansa Napolin lähistöllä sijaitsevassa huvilassa tapahtuneessa räjähdyksessä. Isä oli valmistanut ilotulitusvälineitä ja hän itse sai pahoja palovammoja.

— Notabilitetti, kuuluisuus, huomattu henkilö.

Täyttämättömät lupaukset eivät auta kenenkään hengissä pitämistä

St. Catharines. — En ole "virallinen" kirjeenvaihtaja. Mutta sain kuitenkin huomautuksen, että "kirjoita nyt sinäkin syysjuhlistamme, sillä asiasta on kiireesti ilmoitettava suurelle yleisölle." Olenkin ollut sivussa kirjeenvaihtajan tehtävistä, sillä vuosikokouksessa sain siitä vapautuksen. Mutta onhan sitä ennenkin (ja toivottavasti yhä edelleen — Toim.) kirjoitettu ilman mitään velvoituksia.

Oikeastaan on koko seuramme jäsenistö levännyt kesän aikana. Ei ole ollut yhtään kunnon kokoustakaan. Seuramme pihamaaheinäkin in muina kesinä katkaistu vuorotyön perusteella, mutta tänä kesänä emme ole saaneet aikaan edes niin paljoa, että olisi vuoroja määritelty. Mutta Uuno kun on huomannut, että heinä alkaa olla polven korkuista, hän on vienyt moottorikäyttöisen heinänkatkaisukoneen sinne ja suorittanut työn yksinään. Kiitos Uunolle työstään. Ainakin minä olen sen kiitollisuudella huomioinut. Toivottavasti me muutkin tartumme taas seuratoimintaan yhtä tarmokkaasti syystoiminnan alkaessa.

• • •

On kirjoitettu ja puhuttu paljon sputnikeista. eli avaruutta kiertävistä keinokuista. Minäkin otan vapauden kirjoittaa asiasta vähäsen. Toista viikkoa sitten, kolmena iltana peräkkäin, näkyi täällä selvästi tuolta Ontario-järven pohjoispuolelta Sputnik. Se tuli näkyvänä kuin kirkas tähti ja tuikahti pari kolme sekunttia liikkuen ja taas saman verran näkymättä ja niin häipyi taas näkymättömiin.

Silloin kun venäläisten ensimmäinen Sputnik kiersi taivasta kuului kaikenlaista arvostelua. Minun mielestäni oli kuitenkin arvostelusta paras se kun eräs Englannista tullut mies kysyi: "Oletko sinä kuullut uutta juttua Sputnikista?" Vastattuani "en" hän selitti: "Tavallisissa olosuhteissa Sputnikista tulee piip-piip piip ääni, mutta se tulee Amerikan ylle, ääni muuttuu hah-hahhaa nauruksi."

Venäläisten toisen Sputnikin matkustaja oli kuten tiedämme. Laikakoira. Myös siitä on kirjoitettu melko paljon lehdissä. Ensin ihmeteltiin, miten voidaan niin raskasta laitosta koirineen lähettää avaruuteen maapalloa kiertämään. Siihen aikaan ihmeteltiin tavallisten ihmis-"vaatimattomuutta" — sitä kun lähettivät avaruuteen vain nyrkin kokoisia noin 30 paunan painoisia "sputnikeja". Eräs koiranleuka huomautti, että niiden matkustajina taitaa olla koiran asemesta kirppuja. Siitä huolimatta amerikkalaisten sputnikit eivät tahdo miehenkään nousta avaruuteen. Taitaa olla niin että Amerikan mainostetut rikkaudet menevät sotavarusteluun — eivätkä tieteen palvelukseen!

• • •

Minä toivoisin että ainakin nuorisolle varattaisiin koulu- ja työmahdollisuuksia, sillä ilman sitä 15—20-vuotiaat joutuvat väärille teille. Tästä saadaan jatkuvasti todisteita kun nuoria tuomitaan vankilaan varkauksista, ryöstöistä ja muista rikoksista. Vankila on nuorille huono kasvatuspaikka, niin välttämättömiä kuin ne vielä lienevätkin.

Ymmärrän tietysti että suuri työttömyys on tässä suurtekijä. Monet minunkin tuttavistani ovat työttöminä. Mutta suomalaiset yksinään eivät työttömyydestä kärsi. Se koskee kaikkia työläisiä. Jos tämän tilanteen korjaamiseksi ei tehdä mitään, niin pelkään, että "Bennettin aika" uusiintuu maassamme.

Lupauksia töiden alkamisesta on paljon, mutta eivätkä ne tyhjät lupaukset ketään elätä. Lupaukset pitäisi panna kiireesti toimeen työttömyyden lopettamiseksi. Vanhan Wellandin kanavan puhdistamisesta on esimerkiksi pidetty suurta melua; samoin siltojen rakentamisesta. Mutta mitään käytännöllistä ei ole vielä tehty. Näin täkäläisestä lehdestä, että vanhan kanaalin puhdistustyöt on annettu St. Lawrence Seewayn-hallinnon järjestettäväksi, jota toimenpidettä on alahuoneen jäsen tri McMillan (lib.) arvostellut huonoksi teoksi. Huonolta siis näyttää sekin homma. Toivon kuitenkin että pian tehtäisiin jotakin työttömyystilanteen parantamiseksi.

• • •

Voimisteluseura Star päätti pitää syysjuhlat Hormiston farmilla syyskuun 14 pnä. Sinne järjestetään kaikenlaisia seurapelejä, ruokia ja virvoitusjuomia. Pyydämme juhlaveiraita saapumaan suurin joukoin läheltä ja kaukaa. Viettäkäämme siellä rattoisaa syyssunnuntaita. Tervetuloa. — H. L.

Canadan Agostini juoksi kärkiajan

Köln. — Viime perjantaina täällä suoritetuissa kansainvälisissä yleisurheilukisoissa canadalainen Mike Agostini saavutti 200 metrillä vuoden kärkiajan 20,6.

400 metrin aidat voitti australialainen Lean hyvällä ajalla 50,9. Saksan Lauer oli tonnen 51,2. Keihään voitti Norjan Danielsen tuloksella 76.64.

Suomelle yksi EM Poznanin Euroopan mestaruussouduissa

Poznan. — Suomi voitti soudun perämiehettömien kaksikkojen Euroopanmestaruuden sunnuntaina. Suomen aika oli 7.52,4, Saksan 7.53,8 ja Romanian 8.02,5.

Perämiehellisten nelosten mestaruuden voitti Saksa ajalla 7.29,3. Toiseksi tuli Romania ja kolmanneksi Jugoslavia samalla ajalla 7.34,1.

Veli Lehtelä ja Toimi Pitkänen ottivat lujasti yhteen saksalaisen veneen kanssa, jota soutivat Gintl ja Effertz. Saksalaiset johtivat miltei koko 2,000 metrin matkan, mutta viime vaiheissa suomalaiset tiukensivat tahtia ja menivät ohi aivan loppumetreillä. Pitkäsen voimat olivat kerta kaikkiaan lopussa, kun maaliviiva oli sivuutettu.

Suurin yllätys tapahtui yksiköissä, missä neuvostoliittolainen olympiavoittaja Ivanov jäi kolmanneksi. Neljäntenä maaliin tullut tshekkoslovakialainen Vaclav Kozak joutui tässä sarjassa mielettömyyden uhriksi. Hänen airoihinsa ei ollut maalattu Tshekkoslovakian värejä, kuten säännöt olisivat edellyttäneet, ja sen takia hänen suorituksensa hylättiin.

Tuloksia:

Perämiehettömät kaksikot: 1) Suomi 7.52,4, 2) Saksa 7.53,8, 3) Romania 8.02,5, 4) Englanti 8.02,7, 5) Neuvostoliitto 8.12,6, 6) Puola 8.20,7.

Perämiehelliset neloset: 1) Saksa 7.29,3, 2) Romania 7.34,1, 3) Jugoslavia 7.34,2, 4) Italia 7.37,8, 5) Puola 7.39,2, 6) Sveitsi 7.40,6.

Yksiköt: 1) Stuart Mac Kenzie, Australia 7.58,7, 2))Klaus von Fersen Saksa 8.06,0, 3) Vjatsheslav Ivanov, Neuvostoliitto 8.11,0, 4)) Alexander Redele Hollanti 8.18,6, 5) Alfred Rabader Itävalta 8.22,1.

Perämiehelliset kaksikot: 1) Saksa 8.11,8, 2) Italia 8.17,9, 3) Sveitsi 8.22,7.

Pariairokaksikot: 1) Neuvostoliitto 7.10,7, 2) Ranska 7.13,2, 3) Saksa 7.16,5.

Perämiehettömät neloset: 1) Saksa 7.00,8, 2) Romania 7.07,0, 3) Tshekkoslovakia 7.08,5.

HAASTERYNTÄYS-RAHASTO KARTTUU

Viime tiistaina julkaistiin ensimmäiset tulokset syyskuun alussa alkaneesta haasteryntäyksestä Vapauden hyväksi sen talousaseman turvaamiseksi. Heti alkupäivinä päästiinkin mainioon tulokseen, sillä lahjoittajien nimiä julkaistiin puolitoista sivua ja saavutus oli $1,463.10.

Kuluvan viikon aikana vauhti on jatkunut ja muutaman päivän kuluessa on saapunut $180.00 lahjoituksina ja joukko uusia haasteita, joten kokonaistulos tällä kertaa on $1,643.10. Tämä onkin ilahduttava tulos kun huomioidaan, että ryntäys on ollut virallisesti käynnissä vasta muutaman päivän.

Nyt onkin aika kaikilla paikkakunnilla panna ryntäyskoneisto täyteen vauhtiin, että tavoite saavutetaan ja ylitetään mahdollisimman pian.

Entisen tavan mukaan julkaisemme kaikki lahjoitukset lehdessämme ja, jos ette halua nimeänne julkaistavaksi, niin käyttäkää nimimerkkiä.

Siis vauhtia päälle viikon vaihteessa, että kampanja yhä kiihtyisi alkupäivien aikana.

UNTAMO MÄKELÄ Sudburysta vastaa Vic Hurnastin haasteeseen lahjoittamalla Vapauden tukemisrahastoon $10.00 ja haastaa seuraavat toverit lahjoittamaan samaan tarkoitukseen vointinsa mukaan: Lauri Vuorinen, Sudbury ja Hannes Myntti, Sointula.

A. PELTO Wanupista lahjoittaa $2.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi ja haastaa Kusti Warjosen ja August Allenin, molemmat Wanupista, jatkamaan haastevyöryä.

SULO HELMINEN Flat Fishista Lake Penagelta lahjoittaa $5.00 Vapauden tukemiseksi ja haastaa Urho Liljan, Oscar Bayn, Jack Nevalan sekä Urho Rantamäen, kaikki Windsorista vastaamaan vointinsa mukaan.

TEEMU INKINEN Vancouverista lahjoittaa $5.00 Vapauden hyväksi ja toivoo, että kaikki Vapauden lukijat ja ystävät tekevät parhaansa tämän asian eteen.

FANNY LIND Vancouverista vastaa $5.00 lahjoituksella Lauri Hillin haasteeseen ja haastaa seuraavat jatkamaan haastevyöryä: Gust Salo, Arvi Seppänen, Vili Rahko, Väinö Ahikko, Heikki Keisala, Jussi Hasu, Elsa ja L. Hurula ja A. Soini, kaikki Vancouverista, Arvo Rintamäki, Einari Mäki ja Emil Aho Abbotsfordista, B. C. Antakaa pojat haasteen vyöryä

WALTER HUNNAKKO Silver Mountainista lahjoittaa $2.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi ja haastaa Mike Huhtan ja Arvo Kiven Silver Mountainista sekä Einar Niemen Jackpine, Ont. jatkamaan haastevyöryä.

ONNI MÄKELÄ, Lappe, P. O., Ont., lahjoittaa $3.00 Vapauden rahoittamiseksi.

SULO HUHTALA R. R. 2, Port Arthur, lahjoittaa $2.00 Vapauden hyväksi ja haastaa seuraavat: Leonard Tolonen, Rorketon, Man., Arvid Erkkilä ja Reino Tikkanen, R. R. 2, Port Arthur sekä Henry Rapakko, Port Arthurista.

TOBY LAURILA Port Arthurista lahjoittaa $10.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi ja haastaa seuraavat Toby-nimiset: Toby Hakola, Cobalt, Toby Hakala, Sudbury, Toby Laitaharju, South Porcupine, Toby Kanerva, Toby Sillanpää ja Toby Hakanen, kaikki Kirkland Lakelta, Toby Rintamäki, Toby Ranta ja Toby Kärkkäinen, kaikki Port Arthurista. Tehkää vointinne mukaan.

ALLI JA VIKKI NORGORD, Nolalu, Ont., lahjoittavat $2.00 ja haastavat Kauno Mikkolan, Silver Mountain, Yrjö Maijalan, Nolalu ja Väinö Hakalan, Port Arthur.

ONNI EMIL HALMINEN, Sointula, lahjoittaa $5.00 Vapauden talousaseman turvaamiseksi.

A. LEIKAS, Chelmsford, Ont., lahjoittaa $3.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi.

V. HEIKKILÄ, Montreal, lahjoittaa $3.00 Vapauden hyväksi.

ELINA JA ARVI, Waters Township, Ont., lahjoittavat $4.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi ja haastavat seuraavat jatkamaan haastevyöryä: Olga Juvonen ja Minna Koskinen Torontosta, Olga Pirskanen Sudburysta sekä Jussi Niemi ja Eino Basto Waters Townshipista.

HILDA JA MATTI SAARI, North Burnaby, B. C., lahjoittavat $5.00 lehtemme tukemiseksi. Kehoitamme jokaista lehtemme lukijaa tukemaan omaa lehteään joka pitää valon soihdun korkealla.

YRJÖ KOSKELA Hearstista lahjoittaa $3.00 Vapauden haasteryntäykseen ja haastaa E. Pusan, Parry Sound sekä Paul Salon Hearstista jatkamaan haastetta eteenpäin.

LAURI JÄRVI, South Porcupine, lahjoittaa $5.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi ja haastaa seuraavat: Elias Rasula, Eli Niemelä ja Riku Vuorimäki, kaikki South Porcupinesta, sekä Matti Antila Torontosta.

HILMA JA HEIKKI KULMALA, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittavat $10.00 Vapauden hyväksi, että sen ilmestyminen olisi turvattu ja haastavat seuraavat ystävät: Hilja ja Evert Erkkilä, Anni ja Armas Lindberg, Alarik Nenonen ja Vilma ja Väinö Niskanen, kaikki soolaisia sekä Antti Autio, Wabos, A.C.R., Ont.

CSJ:n SAULT STE. MARIEN OSASTO lahjoittaa $25.00 lehtemme Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi ja haastaa Saruian osaston lahjoittamaan varojensa mukaan.

IVAR PAAJANEN, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittaa $10.00 Vapauden hyväksi sen ilmestymisen turvaamiseksi ja haastaa Wili Lehtisen, Sault Ste. Marie (juur lujasti) ja Anselmi Huhtalalle Vancouverin perukoilla terveisiä täältä Soosta.

SOFIA JA VILHO LUOMA, Sault Ste. Marie, Ont. lahjoittavat $5.00 Vapauden hyväksi ja haastavat seuraavat rouvnilaiset: Aili ja Armas Lehtiniemi sekä Linda ja Jussi Nissilä.

ALMA JA SULO MERISALO, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi ja haastavat seuraavat jatkamaan haasteita vointinsa mukaan: Elma ja Vikki Hasu, Nipigon, Maija ja Uuno Vuorinen, Toronto sekä Sylvi ja Vili Honkala, Beaver Lake.

EMIL AUTIOMÄKI, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittaa $5.00 Vapauden hyväksi ja haastaa seuraavat jatkamaan haastevyöryä: Oscar Hillman, Calgary, John Kuranen, Welland, Eino Hilman ja Kusti Wilen Torontosta sekä Venne Autiomäki ja Kalle Ampi, molemmat Port Arthurista.

ALMA JA ARVID SÖDERENA, R. R. 3, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden talousaseman turvaamiseksi ja haastavat seuraavat ystävät jatkamaan haasteita: Eino Mäki, Port Arthur, Emil Pasanen, R.R. 4, Port Arthur sekä Ida ja Eino Muhonen, Sault Ste. Marie.

HILMA JA MATTI RASMUS, Toronto, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden hyväksi ja haastavat seuraavat: Alma ja Onni Saine, Hilja ja Onni Ojanperä, Olga ja Nick Ylikylä, Otto Hautala, Erkki Nikkola sekä Edith ja Vilho Salminen, kaikki Torontosta, Ont.

OTTO HALME, Toronto, Ont., lahjoittaa $3.00 lehtensä Vapauden hyväksi.

IDA JA ATU KOIVULA, Long Lake, Ont., vastaavat $5.00 Antin, Irjan ja Aatun haasteisiin ja haastavat seuraavat: Milja ja Lauri Aho, Lockerby, Ont., Henry Lahti, Dew Drop Rd., R. R. 2, Sudbury, Ont., Frank Salo, R. R. 2, Sudbury, Ont., Cristo Wiita, Sunnyside Rd., R. R. 2, Sudbury, Ont. Anna ja Tobi Leskinen, Chief Lake Rd., R. R. 2, Sudbury Ont. ja Kusti Järvi, R. R. 2, Sudbury, Ont.

LAURI HILL, Vancouver, B. C., lahjoittaa $10.00 Vapauden hyväksi ja haastaa seuraavat: Heikki Kangas, Art Siven, Vili Laurila, John Flink, Lauri Mattila ja Fanny Lind, kaikki Vancouverista, B. C.

RIIKKA JA WILLIAM PURO, Cobalt, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden ilmestymisen turvaamiseksi.

CSJ:n EBYN OSASTO lahjoittaa $5.00 Vapauden hyväksi ja haastaa CSJ:n Cobaltin osaston lahjoittamaan vointinsa mukaan.

MR. JA MRS. E. RAUTIAINEN, Woods, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden hyväksi.

V. SALMELA, Woods, Ont., lahjoittaa $2.00 Vapauden hyväksi.

MRS. HILDA KUNELIUS, Radway, Alta, lahjoittaa $1.00 Vapauden hyväksi.

Tässä katsauksessa	$ 180.00
Ennen julkaistuja	1,463.10
Yhteensä	$1,643.10

HÄÄKUTSU

Täten kutsun sukulaisiani ja kaikkia tuttaviani saapumaan tyttäreni

Eila Margaret Koskelan
Porcupine, Ont.
ja
Victor Francis Tuite'n
South Porcupine, Ont.

Vihkiäis- ja häätilaisuuteen
syyskuun 27 päivänä 1958
Vihkiminen toimitetaan Porcupinen United Kirkossa kello 4 ip. ja hääjuhla vietetään Finnish-haallilla South Porcupinessa kello 8 illalla.

MRS. SENJA KOSKELA
Porcupine, Ontario

KIITOS

Tahdon lausua mitä rakkaimmat sydämelliset kiitokset teille, sukulaiset, ystävät ja naapurit, siitä tosiyllätyksestä jonka järjestitte kotiini 23 päivä elokuuta, täyttäessäni 60 vuota.

Kiitän suuresti siskon perheitä, mr. ja mrs. Hillia, mr. ja mrs. Hukkalaa ja mrs. L. Puroa. Erittäinkin Saima ja Walte Hukkalaa, jotka tekivät suuren työn järjestäen tämän muistorikkaan illan.

Kiitos arvokkaista lahjoista, kauniista kukista ja emännille runsaista kahvipöydän antimista, syömisistä ja juomisista sekä kaikesta tarjoilusta.

Kiitos puheista, lauluista mr. Oksaselle ja hyvästä tanssimusiikista. Vielä kerran kiitos nille jotka ottivat osaa, vaan syystä tai toisesta eivät voineet saapua tilaisuuteen.

Ystävyydellä teitä kaikkia muistaen,

HILMA LUOMA
R. R. 2
Beamsville, Ontario

RAKENTAVAN KIELENKÄYTÖN PERUSTEOS

AARNI PENTTILÄN *uusi*

SUOMEN KIELIOPPI

Sivun koko 7"x10"

692 SIVUA — HINTA SID. $8.50

Professori Aarni Penttilän uusi, perusteellinen "Suomen kielioppi" on nyt vuosia kestäneen työn jälkeen valmistunut. Tähän saakka on Suomen yliopisto-opetuksessakin jouduttu käyttämään E. N. Setälän kouluja varten laatimia deskriptiivisiä kieliopin esityksiä, jotka suurista ansioista huolimatta ovat jo osaksi vanhentuneet, niin että laajemmin kielemme erikoisluonnetta ja rakennetta valaisevia tietoja on ollut kerättävä monista eri lähteistä.

Paitsi korkeamman opetuksen tarpeisiin on prof. Penttilän uusi kielioppi suppeiden kielenoppaiden ja kohdakkoin kokonaisuudessaan valmistuvan "Nykysuomen sanakirjan" lisäksi välttämätön apuneuvo jokaiselle kirjallisen työn tekijälle.

Sen selkeät ja ytimekkäät säännöt sekä oivallinen ja runsas esimerkkikokoelma muodostavat tyhjentymättömän aineiston, johon jokainen voi luottavaisesti turvautua pyrkiessään selviytymään kielellisten ilmausten vaikeuksista.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Ltd.

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Syvällä surulla ilmoitan, että rakas vaimoni

OLGA PERKIÖ
(O.S. OHMAN)

kuoli Plummer Memorial-sairaalassa elokuun 19 pnä 1958 ja haudattiin Sault Ste. Marien hautausmaahan elokuun 22 pnä.

Vaimoni Olga oli syntynyt Vesangalla, joulukuun 15 pnä 1895.

Lähinnä suremaan jäin minä, hänen miehensä ja ainoa poikamme Arnold Perkiö perheineen täällä, veli, Arvi Ohman perheineen, Bar Riverilla, Ont. sekä muita lähempiä sukulaisia Suomessa ja suuri tuttavapiiri täällä Canadassa.

EINO PERKIÖ,
318 Queen St. West,
Sault Ste. Marie, Ont.

SÄHKÖKIUAS

saunassanne kaupungissa tai maalla, säästää työtä, on siisti, käytännöllinen ja halpa käyttää.

Tiedustelkaa:

UNIVERSAL
STEAM BATH CO

LUOKITELLUT ILMOITUKSET SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MYYTÄVÄNÄ

HYVÄ KÄYTTTY "BINDER" sekä hyvässä kunnossa oleva tuulimylly. Kysykää: N. Vachon, Chelmsford, Ont. (23-30-6)

MYYTÄVÄNÄ

HYVÄ KOTI MYYTÄVÄNÄ pienelle perheelle. Hinta $1,800. Kannattaa käydä katsomassa. W. Leppänen, Wahnapitae, Ont. (6-9)

TILATKAA VAPAUS!

Lacourciere & Lacourciere
LAKIMIEHET JA NOTARIOT
PUHELIN OS. 5-8221
18 Durham St. S., Sudbury
Uuden Toronto-Dominion pankkirakennuksen yläkerrassa

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. kontt. OS. 4-4014, kotiin OS. 3-0705
65 ELM STREET EAST
MARRASKUUN 1 PÄIVÄSTÄ
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
29 Lorne St. Puh. OS. 5-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

UUDET
1958
FORD
EDSEL
AUTOT
NÄHTÄVÄNÄ
SIROJA, UUTUUKSILLA VARUSTETTUJA LOISTOAUTOJA
McLEOD MOTORS
& Equipment Limited
65 LARCH STREET
Puhelin OS. 3-9501
SUDBURY

TUNNETTU JA LUOTETTAVA
VAKUUTUSTOIMISTO
DAVID A. BOWLES
KAIKENLAISIA VAKUUTUKSIA
67 Elm St. E. (Yläkerrassa) Puh. OS. 3-9519 Sudbury, Ont.

KAUNIIT KIHARAT

• HUOLELLISESTI • LAATUAINEILLA
SUOMALAISESTA KAMPAAMOSTA
HOLLYWOOD BEAUTY SALON
KARIN HAMARI
27 Elm St. E. yläk. Puh. OS. 4-4962 Sudbury

SUDBURYN SUURIN SUOMALAINEN KIINTEIMISTÖLIIKE
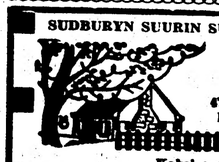
OLIVER R. LAINE
Vakuutus- ja kiinteimistötoimisto
67 Elgin St. N. Vastapäätä poliisiasemaa
Puhelin OS. 5-6427 — Koti OS. 4-4167
Kaksi avuliasta ammattimyyjää
DAVID RITARI JACK STEINBERG

RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. OS. 5-5685

MUISTILISTA

Työn Puiston sauna on avoinna joka keskiviikko, lauantai ja sunnun k llo 1—11 ip. Siellä saa parhainmat löylyt kuin missään muussa saunassa.

Ensi torstain paartit Finnish-haalilla Vapauden hyväksi. Paartien järjestäjät Aino ja Arvi Lahti takaavat, että paartien osallistujilla tulee olemaan hauskaa.

Menetti kätensä lihamyllyssä

Blind River. — Mrs. Jeanne Morneau menetti oikean kätensä kun se ruhjoitui lihamyllyssä Elliot Lakella Hudson Bayn kaupassa viime torstaina. Hänet kuljetettiin heti onnettomuuden jälkeen tänne ja hänen ruhjoutunut kätensä katkaistiin kyynärpään alapuolelta.

Leikkauksen jälkeen mrs. Morneau voi suhteellisen hyvin.

KELLO- JA KULTALIIKE
Liik. Os. 5-6852, Kot. OS. 5-6342
Heiskanen Jewellers
7 Durham St. N., Sudbury, Ont.

AUTOJOUSIEN KORJAUS
McROBERTS JOUSILLA
BRANTFORD TROKIEN LAVOJA ja nostolaitteita
KONEPAJATYÖTÄ
SUDBURY SPRING SERVICE
Puhelin OS. 3-8702
520 Whissell St Sudbury

LAUTAA
RAKENNUS- JA PUTKITUSTARPEITA
Kohtuullisin hinnoin
VÄHITTÄISMAKSUT
36 kuukauteen asti
EI ALASMAKSUA
GREENSPOON BROS. LIMITED
214 Notre Dame Ave.
Puh. OS. 4-4259, Sudbury, Ontario

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannus arviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN OS. 4-6797
164 Elgin St. S., Sudbury

TV tarkastus $4.00
Tehdään odottaessanne. Täydellinen puhdistus ja rasvaus. Kaikki kontrollit justeeratuan. Putket tarkastetaan. Kuva asetetaan ja ääni tasoitetaan.
Palautamme siihen elon!
OMEGA
Television Service
A. HIRVELÄ ja A. KANGUR
RADIO JA T.V. KORJAUSEXPERTIT
Puh. OS. 4-0559 ja OS. 5-6118
433 Trout Lake Road, Lockerby

COLLINS & CHAPMAN
LAKIMIEHET JA NOTARIOT
Puh. OS. 5-5492
22 Elm St. E. Yläk. Sudbury

SUOMALAINEN PARTURI
MARTHA MÄKI
KING EDWARD
PARTURILIIKKEESSÄ
King Edward Hotellin alakerrassa
LUOTETTAVA PALVELU.

E. KOLARI
KELLOSEPPÄ
59 Lorne St. S. Sudbury, Ont.
Puhelin OS. 3-3974 Box 284
Vastapäätä Hill-Clark-Francis lautakomppaniaa

SEMENTTI- ja MUURAUS-
SANTAA
murskattua kiveä ja tiesoraa
Topi Piilonen
PUHELIN OS. 3-0967
Box 282 Lockerby, Ont.

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA.
PUHELIN OS. 3-9596
62 Eyre St., Spruce kadun kulma. SUDBURY

Joku viikko sitten 19-vuotias Pat Wicks Vancouverista ui yhtämittaisesti 40 mailin pituisen matkan Lake Okanaganissa B. C. Kelownasta Pentictoniin. Matkan suorittaminen otti 29 tuntia ja 36 minuuttia. Hänen uintia pidetään varsin tärkeänä kestävyyskokeena. Ennätys tällä matkalla on 25 tuntia. Kuvassamme näemme hänet poistumassa vedestä päämäärässään.

Putkityöläisten lakko jatkuu yksimielisenä

Sudburyn putkityöläisten lakko jatkuu edelleenkin horjumattomana. Lakko on ollut hyvin rauhallinen ainakin tähän saakka eikä ole ollut mitään erityisiä häiriöitä. Lakkovartiointi jatkuu edelleenkin lujana, mutta eräitten liikkeiden edestä on lakkovartiointi lopetettu. Ne ovat Simpson and Bell, Bell Telephone ja Parent Plumming and Heating koska nämä liikkeet ovat allekirjoittaneet union kanssa sopimuksen. Sopimuksen mukaan ne eivät salli kenenkään käsitellä putkia ennenkuin lopulliseen sopimukseen on päästy union kanssa. Myös Copper Cliffin liikaviemärilaitoksen päällikön on allekirjoittanut sopimuksen union kanssa ettei putkitöitä sallita tehdä ennenkuin lakko on sovittu.

Cookin ja Morrisonin liikkeissä työskentelee rikkureita. Ne yrittävät rikkurivoimalla saada työnsä tehdyksi.

Putkityöläisten unio ei ole ainakaan tähän saakka vaatinut muita ammattityöläisiä pysäyttämään työtään kuten Bell Telephone-yhtiön ja Copper Cliffin työmailla koska union kanssa on saatu aikaan sopimus, että näillä työmailla ei tehdä putkityötä niin kauan kuin lakko jatkuu.

Kaksi viikkoa kestäneen lakon aikana unio on ollut toivorikas ja union jäsenien keskuudessa vallitsee yksimielisyys.

Jos joku yksityinen tarvitsee putkityöalaan kuuluvaa työtä niin kääntykää United Associaton Local 4-6632. — J. H.

Metsäpalovaara suuri Sudburyn alueella

Ontarion maa- ja metsädepartmentin Sudburyn virastosta tiedoitettiin kuukauden vaihteessa, että kasvullisuuden alettua kuolla metsissä metsäpalojen vaara on tullut hyvin suureksi. Tämän sanotaan huomatun sen johdosta kun alkaneet metsäpalot ovat levinneet nopeammin kuin pari viikkoa sitten alkaneet palot.

Tästä syystä varoitetaan metsässä kulkevia ihmisiä olemaan hyvin varovaisia tulen kanssa sillä metsäpaloja on vaikea saada äkkiä kontrolliin ja ne voivat nopeasti levitä laajoille aloille ennenkuin saadaan sammuttajia ja välineitä metsäpalopaikalle.

30 mailia päällystettyä katua Sudburyssa?

Sudburyn kaupungin insinööri T. L. Hennessy sanoi keskiviikkona kaupungin yleisten töiden komitean kokouksessa, että kun v. 1958 katujen päällystämissuunnitelma päättyy, niin Sudburyssa tulee olemaan 30 mailia päällystettyjä katuja. Hän sanoi, että vv. 1953-58 välillä Sudburyssa on päällystetty 16 mailia katuja.

Brittiläiset troolarit valmiita luopumaan

(Jatkoa 1. sivulta)

Rannikkovartiosto sanoi perustaneensa tiedot troolarien miehistöjen levottomuudesta troolarien ja fregattien välisiin radiopuhelinkeskusteluihin.

Reykjavikin sanomalehdet ovat protesteeranneet Britannian tykkiveneiden asiaan sekaantumisen johdosta.

Toisissa sanomalehdissä protesteerataan sen johdosta, että brittilainen fregatti Eeastbourne vangitsi Islannin rannikkovartioston jäseniä. Ne tuomitsivat toimenpiteen hyökkäyksenä.

Britannian taholta yritetään väittää, että kysymyksessä olevat miehet ovat Britannian laivaston vieraita, jotavastoin Islanti väittää, että he ovat Britannian laivaston vankeja.

Britannian lähettiläs Gilchrist sanoi sanomalehtimiehille, että hän ja Islannin ulkoministeri Gudmundsson eivät ole päässeet mihinkään yksimielisyyteen siitä mitä tulisi tehdä näiden miehien suhteen.

Islannin hallitus on ilmoittanut Eastbournella oleville Islannin rannikkovartioston jäsenille, että "pysykää siellä missä olette kunnes brittiläiset vievät teidät takaisin sinne mistä he vangitsivat teidät."

Sellainen paikka sattuu olemaan brittiläinen troolari Northern Foam. Rannikkovartioston jäsenet olivat nousseet troolariin tiistaina sen ollessa Islannin aluevesillä. Heidän kertomansa mukaan brittiläiset fregatin Eastbournen miehistö oli väkivallalla uhaten vienyt heidät sieltä brittiläiseen fregattiin.

— Mitä tapahtuu Euroopassa, Aasiassa, Australiassa ja läntisellä pallonpuoliskolla? Lukemalla VAPAUTTA pääsee siitä selville.

Kadonnutta nuorukaista etsitään North Bayn läheisyydessä

North Bay. — Ryhmä miehiä torstaina alkoi jälleen etsimään kadonnutta 17-vuotiasta Elwood Bakeria, joka katosi viime lauantaina autorikon jälkeen vähän matkaa täältä.

Viime keskiviikkona löydettiin tulen jäännöksiä sekä jälkiä, jotka osoittivat, että kadonnut on edelleenkin ollut elävänä.

Heikko sato Ruotsissa

Tukholma. — Normaalioloissa olisi tähän vuodenaikaan sadonkorjuu jo täydessä käynnissä Etelä-Ruotsissa, mutta nyt ovat jatkuvat sateet ottaneet viljelykset valtaansa ja vainioilla on hiljaista ja autiota. Skoonessa ja Itä-Göötanmaalla on öljykasvit saatu suurimmaksi osaksi talteen, mutta sato on niin määrältään kuin laadultaankin tavallista heikompi. Myös ruissadon puolesta on syytä olla huolestunut. Kaura ja kevätvehnä saataneen korjatuksi suunnilleen normaaliaikoihin, mutta kaikki riippuu tässäkin suhteessa säästä. Kysymys on siitä, ehtiikö sato kypsyä, ja tämä kysymys on etenkin Norrlannissa hyvin ajankohtainen.

Obligaatiokauppa tekee köyhistä vieläkin köyhempiä

Ottawa. — Hallituksen kampanja $6.416,000,000 arvoisien obligaatioiden vaihtamiseksi uusiin obligaatioihin on maksanut veronmaksajille vähintäin $50,500,000, ilmoitti finanssiministeri Fleming parlamentin alahuoneessa eilen.

Tämän menoerän lisäksi valtionvarainministeriö joutuu maksamaan näistä uudistetuista obligaatioista $49,000,000 korkoa vuosittain.

Opposition taholta arvosteltiin hallituksen toimenpidettä sen tarjotessa näitä obligaatioita 4½ prosentilla 25 vuodeksi.

Opposition johtaja Lester Pearson sanoi: Varmaankin suuret finanssiyhtiöt olivat mielissään kun niitä kohtasi näin odottamaton onni sellaisen hallituksen toimenpiteestä, joka sanoi niille, että olisi patrioottista ottaa vastaan sellainen tarjous.

Maksettavaksi lankeavista, ja täten uudistetuista obligaatioista oli Bank of Canadan hallussa $1,250,000,000; muilla pankeilla $1,400,000,000 ja muilla finanssiyhtymillä $1,200,000,000 arvosta.

Liberaalinen parlamenttiedustaja W. H. McMillan, Wellandista, myös arvosteli hallitusta obligaatioiden vaihdosta. Hän sanoi, että toimenpide tekee rikkaista rikkaampia ja köyhistä köyhempiä.

"Se pakoittaa veronmaksajat ahertamaan seuraavan 25 vuoden ajaksi."

Canadalaisten on maksettava korkeampia tuloveroja obligaatiokauppiaiden ahneuden tyydyttämiseksi, samojen obligaatioiden kauppiaiden, joiden kanssa finanssiministeri neuvotteli kokonaisen viikonlopun Murray Bayssa juuri ennenkuin obligaatioiden toisiin vaihtamisesta ilmoitettiin.

VÄRIELOKUVA
Suurenmoinen lauluelokuva värikkäästä Suomesta!

KULKURIN MASURKKA
TORONTO, Hung. House, 245 College St., maanantaina, syysk. 8 p. kello 7 ja 9 illalla.
TORONTO, F. S. Club, 19 Huron St., keskiviikkona, syyskuun 10 p. kello 7 ja 9 illalla.
Sisäänpääsy $1 — lapset 25c. — Canadian Finnish Movies —
(30-2-1-6)

Katselin Canadaa ja kävin niillä suurjuhlilla

(Jatkoa 2. sivulta)

lista, olivat viime kesänä myöskin Sudburyssa.

Tällaista juhlavieraiden saapumista oli pitkin iltaa, mutta sitten vasta "rytinä" kävi kun saapui Toronton ja Sudburyn seudun laulajat, urheilijat ja juhlavieraat. Näistä ehkä monetkin olivat matkarasittuneita, mutta kun he saapuivat noille haaleilla, niin näytti kuin matkavaikeudet olisivat unhoittuneet. "Rupattelut" ne olivat niin valtavat, että siinä meinasi kaikki yksilöt unhoittua, eihän niitä kaikkia voinut millään tervehtiäkään. Se homma meni sellaiseksi kuin olisimme olleet kaikki samaa perhettä ja olisimme syöneet samasta padasta.

Muuten, merkillepantava seikka oli se, että kahdeksan vuotta sitten kun olin samanlaisilla juhlilla ja samassa paikassa, niin silloin oli vain "pieni" haali yleisön käytettävänä. Nyt olivat molemmat ja molemmat tarvittiinkin tuona iltana ja myöskin seuraavana, että se "risuaita" mikä lienee ollutkin noiden haalit omistavien työläisten välillä, oli tallautunut mahdollisesti historian kehityksen jalkojen alle. Aidasta lienee vielä kaikenlaista roskaa jälellä, mutta maailman tuulet, jotka puhaltavat suurelta Superiorilla nukkuvan jättiläisen ylitse, tulevat puhdistamaan kaiken ku huomataan, että molemmat tarvitsevat toisiaan . . .

Siinä täyteen ahdettujen haalien juhlahumussa vetäydyin sinne pikku-haalin tupakkahuoneeseen. Siellä tapasin kaksi miestä, jotka ovat suorittaneet myöskin pitkän päivätyön Canadan suomalaisten kulttuurivainiolla, Jack Koski Port Arthurista ja Emil Wilen Vancouverista. Emil näytti vähän matkarasittuneelta, mutta juttua riitti aivan pikkutunneille saakka. Jack Koski näytti hyvin arvokkaalta tuossa juhlivassa seurassa poltellen väärävartista piippuaan. Mieleeni on jäänyt tästä Jaakosta unhoittumaton kuva. Noin parikymmentä vuotta ajassa taaksepäin Jack oli Timminsissa näytelmäseuran johtajana ja näytelmässä "Unelma karjamajalla" hän näytteli sen "Renki-Pekan" osaa. Siinä hän mustasukkaisuuden vimmassa vuoleskeli yläkertaan johtavia rappusia sellaisella vimmalla, että sitä harveminin näkee, kertoen puheenvuorossaan, että hän ei itke, mutta itki kuitenkin.

Tämän kiireellisen illan lopussa mieleni kantautui menneeseen aikaan. Muistui mieleen kun edellisten juhlien aattoiltana juttelin kauan edesmenneen Antti Karin kanssa. Anttia ei nyt ollut, — luonnonlaki oli tehnyt tehtävänsä, kulttuuri-ihmisen työ oli jäänyt kesken, jatkakaamme sitä, koska tiedän täyteinen maailma kuuluu työläisille.

Lauantaiaamuna menimme juhlakentälle. Kaikkialta huomaa, että näitä juhlia on valmisteltu huolella. On rakennettu uusia huoneita, korjattu vanhat, että ne uhkuvat suorastaan puhtautta, urheilurata on tip-top kunnossa, kaikki viivat hohtavat auringon valossa, ottelut alkavat täsmälleen määrättynä aikana ja juhlaväkeä saapuu kentälle ja hikoilevat jo aamuvarhaisella.

Mutta miten ollakaan, yhtäkkiä jyrisee ukkonen ja salamoi. Tulee ankara sade, onneksi ei tosin pitkäaikainen ja juhliminen jatkuu taas auringon paisteessa. Suomalaisilla en ole nähnyt erikoisen usein sateenvarjoja. Englantilaiset suorastaan ylpeilivät tällä vehkeellä, siihen kuuluisan Chamberlainin hallituksen ajan päättymiseen asti. Sen jälkeen he ovat vähän kuin hylkineet tuota kepissä kannettavaa katosta.

Niin tämä kenttä, jossa oli kahtena päivänä hyvin kiireellistä touhua, on rakennettu suurella kulttuuriajatuksia omaavilla mielipiteillä ja niitä mielipiteitä on omannut ehkä sadat tuon kulmakunnan työläiset, mutta paljon on tehty vuosien varrella ja uskon, että se on yksi parhaita Canadan suomalaisten urheilukenttiä ja samalla ajattelen, että monet rikkaat ja arvovaltaiset järjestöt, jotka saavat hallituksen apuakin, eivät ole monessakaan suhteessa voineet tehdä tällaista suurtekoa, vaikka niiden nimiä ja toimintaa mainostetaankin jatkuvasti päivälehtien palstoilla, mutta todelliset teot ovat sittenkin tekemättä.

Ohjelmat mitä näilläkin juhlilla esitettiin, olivat arvokkaat ja olivat varmasti vaatineet niiden esittäjiltä paljon työtä, jonka me juhlayleisö koetimme palkita runsailla suosionosoituksilla. Tällä kertaa ei erinäiset sekakuorot esittäneet omia ohjelmiaan, vaan kaikki olivat yhteisesityksiä päiväjuhlien aikana. Huolimatta siitä kuinka arvokkaita nämä yhteisesitykset ovat, pitäisi kuitenkin mielestäni itsekunkin kuoron saada esittää omaakin ohjelmaa. Mielestäni se on innostavampaa ja samalla juhlia seuraava yleisö tulee tuntemaan jokaisen paikkakunnan laulajat erikseen. Ja, mutta se aika, siitähän se onkin suuri jupakka aina tällaisten juhlien yhteydessä, mutta sittenkin jokaiselle kuorolle pitäisi saada ainakin yksi esiintyminen.

Juhlamarssi, jossa esiintyvät kaikki laulajat, urheilijat, voimistelijat ja toimitsijat, oli näilläkin juhlilla joukkonsa puolesta mahtava, mutta se musiikki, jonka tahdissa pitäisi marssia, ei kuulunut kuin siihen ilmoituskopin läheisyyteen. Valitettava seikka. Eikö millään voitaisi saada sellaista äänen laajennusta, joka kaikuisi yli juhla-alueen ja nostattaisi innostusta tuota joukkoa vastaavasti. Sitä kannattaa ainakin harkita.

Jaa, se juhlayleisö, joka hartaana kuunteli ja seurasi kaikkea, sitä oli runsaasti kumpanakin päivänä. Ajattelen, että siinä oli monenlaista ammattimiestä ja naista. Lienee ollut aina kalanperkauskoneen keksijöistä lähtien ja emäntäväkeä aina kuuluisia keittäjiä myöten. Emännän kun tarvitsee uskoa ja osata leipoa, senhän kaikki tietävät. Siinä yleisössä oli vanhoja taimareita, jotka ovat kulkeneet tämän laajan maan ristiin ja rastiin, seitsemän meren seilareita, maanviljelijöitä ja karjankasvattajia, kaivosmiehiä, karpentereita, metsämiehiä aina kuuluisimpiin "propsipiruihin" saakka ja nuorisoa, jotka ovat käyneet korkeampia kouluja, lakimiehiä, insinöörejä, opettajia ja sairaanhoitajia. Kaiken alan ihmisiä on sellaisessa suuressa juhlayleisön joukossa, mutta yhden asian panin merkille, siinä ei näyttänyt ilmenevän minkäänlaista kansalliskiihkoa. Kansalliskiihkoinen ihminen minusta onkin jollakin tavalla vähän "hurahtanut".

Tervehdyksiä antoivat noilla juhlilla monet eri henkilöt aina kaupunginmajurista valtiopäivämiehiin saakka ja kaikki tuntuivat tykkäävän kovasti tästä hommasta, mutta kukaan ei innostunut pitämään pitkää puhetta, kuten entisaikojen roomalaiset, jolioin puheenjohtajan oli sekaannuttava asiaan ja määrättävä puhuja lopettamaan toisella jalalla seisten. Tästä tapauksessa Vesterbacka olisi joutunut huomauttamaan Vapauden liikkeenhoitaja Edwin Sukselle, että toveri Suksi on hyvä ja jatkaa yhdellä jalalla seisten. Mutta niin asiallisen lyhyt ja ajankohtainen oli tämän miehen esittämä juhlapuhe, että se ei kaivannut lisähuomautuksia.

Kaksi Paavoa, jotka ovat tehneet niin paljon työtä monien kymmenien kulttuurijuhlien valmistamisessa, ovat Paavo Vaurio ja Paavo Voutilainen. Heitä voitaisiin verrata siinä Runebergin runossa mainittuun Saarijärven Paavoon. Kiinteästi olivat nämä miehet tässäkin juhlatouhussa mukana. Ottakaa tästä minun vilpitön kiitokseni te molemmat, samoin kuin torontolainen veteraani Karl Lehto, jonka monikymmenvuotisessa vartalossa kuvastuu ruumiin kunto ja voimistelun jalo taito. Tähän luokkaan kuuluu myöskin Lauri Salo, Wanupista, joka ei myöskään ole antautunut kuivuneiden penkkiurheilijoiden valittavaan joukkoon, vaan urheiluharrastukset ovat aina elävinä mukana.

Katselin siinä juhlakentällä Armas Lindbergiä, Saltu Ste. Mariesta, joka rohkaisi paikkakuntansa pikku tyttöä antamaan niin korkeatasoisen voimisteluesityksen. Näin saman Armas Lindbergin kerran, aikaa on kulunut yli kaksikymmentä vuotta, Timminsin urheilukentän laidassa olevassa Mattagami-joessa. Armas oli siihen aikaan Canadan suomalaisten parhaimpia uimareit. Hän antoi uimanäytöksiä, joita kaikki ihmettelivät. Tällä kertaa hän oli pukenut itsensä raskaaseen turkkiin ja niin hyökkäsi turkki päällä veteen painuen näkymättömiin. Muutaman tuokion jälkeen Turkki ilmestyi veden päälle ja vähän myöhemmin Armas nousi toisesta paikasta. Kaikki me ihmettelimme, mutta eräs toiskielinen sanoi, että hän on Beaverin sukua, vaikka ei juuri aina asukkaan vedessä.

Hikisen päivän perästä kun oli syöty ja juout kahvia monta monituista kupillista, koitimme nähkääs sitä kahvia juomalla lopettaa, mutta siinä kävi samalla tavalla kuin sille entiselle Pohjois-Ontarion miehelle joka aikoi juomalla lopetta kaljat valtion lupakirjalla toimivasta hotellista, että yksinkertaisesti sitä aina valmistettiin lisää ja niin tehtiin kahvia myöskin näillä juhlilla. Tällaisen monipuolisen henkisen ja ruumiillisen nautinnon perästä painuimme sinne Lakeview korkeakoululle, mutta siellä ravahti monen juhlavieraan silmät ja tuskin monet olivat ikipäivinä sellaisessa konserttisalissa käyneet. Se on mahtava laitos, mutta nuukimmat juhlavieraat tuntuivat valittavan sen hintaa kalliiksi. Teko oli tullut maksamaan toista miljoonaa kuningattaren kuvalla varustettua dollaria. Oho, onpas siinä hintaa!

Tällaisessa mahtavassa laitoksessa pidettiin näiden suurten juhlien päättäjäiskonsertti. Sain siinä toistatuhatta henkeä käsittävän innostuneen juhlayleisön mukana olla nauttimassa siitä ohjelmasta, joka todellakin tekee arkisen elämän juhlaksi. Vaikka oli päiväohjelmat tarpeeki arvokkaita, niin täällä vasta oli useita sellaisia esityksiä, joissa taide kuvastuu vieläkin selvemmin. Esittäjiä oli aina Vancouverista asti. Nämä kaukaiset vieraat olivat rikastuttamassa tätä kauan muistissa pysyvää juhlaa.

Vaikka tuossa juhlakonsertissa esitettiin kansanmusiikkia, niin sen arvokkuutta tuskin olisi pilannut jokin humoristinen laulu, vaikkapa "Savonmuan Hilima" tai jokin muu sen tapainen, koska viisaat ovat aina kertoneet naurun pidentävän ikää. Olisihan se ollut hauska kuulla mitenkä tuo suuri joukko päästää hörönaurun, mutta hyvä näinkin, tyytyväisenä jäimme odottamaan seuraavaa juhlaa.

—H.

MARY'S LADIES' WEAR
83 Durham St. S. Puh. OS. 4-4720 Sudbury